

Sociological Analysis of the Role of Fathers in Enhancing the Cultural Capital of the Family

Seyyed Saied Hosseinizadeh Arani^I, Taha Ashayeri^{II} , Sara Jaafarbegloo^{III}

 <https://doi.org/10.22084/csr.2025.30028.2314>

Received: 2024/10/20; Revised: 2025/01/03; Accepted: 2025/01/12

Type of Article: **Research**

Pp: 65-91

Abstract

The purpose of this research is sociological analysis of the role of fathers in enhancing the cultural capital of the family. This research is based on a quantitative survey method. The statistical population included fathers living in Tehran in 1402 and the sample size included 384 of them, based on cluster sampling, survey data was collected and analyzed using SPSS software. In order to evaluate the validity of the research tool, the form-content validation method was used, and to evaluate the internal consistency of the variables, the Cronbach's alpha coefficient method was used, which indicated the validity of the research tool and the reliability of the variables. The descriptive results of the research indicated that the average cultural capital of the family was medium to low. Also, the evaluation of the variable dimensions of cultural capital of the family showed that the average of the dimension of embodied cultural capital is average, the average of the dimension of objectified cultural capital is above the average and the average of the dimension of institutionalized cultural capital is also below the average. In the analytical part, the findings showed that there is a significant and positive relationship between the level of education, income, social capital, father's cultural consumption with the cultural capital of the family and a negative and inverse relationship between the educational style and the cultural capital of the family, so that with the increase in the level of education Income, social capital and cultural consumption are added to the amount of cultural capital of family members. Also, the use of permissive and authoritarian parenting styles had a negative and inverse relationship with the cultural capital of the family.

Keywords: Family Cultural Capital, Social Capital, Income, Education, Cultural Consumption, Parenting Style, Father of the Family.

I. Assistant Professor, Department of Social Sciences, Faculty of Humanities, Ayatollah Boroujerdi University, Boroujerd, Iran (Corresponding Author). *Email:* s.s.hoseynizadeh@abru.ac.ir

II. Associate Professor, Department of History and Sociology, Faculty of Humanities, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

III. M.A. in Sociology, Faculty of humanities, Sciences and Research Tehran Branch, Azad Islami University, Tehran, Iran.

Citations: Hoseynizadeh Arani, S. S., Ashayeri, T. & Jafarbegloo, S., (2026). "Sociological Analysis of the Role of Fathers in Enhancing the Cultural Capital of the Family". *Two Quarterly Journal of Contemporary Sociological Research*, 14(27): 65-91. <https://doi.org/10.22084/csr.2025.30028.2314>

Homepage of this Article: https://csr.basu.ac.ir/article_6548.html?lang=en

Publisher & Owner: Bu-Ali Sina University.

Copyright © 2026 The Authors. Published by Bu-Ali Sina University.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>). Non-commercial uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited.

1. Introduction

The family, as the core of cultural capital transmission (Bourdieu, 1986), plays a vital role in shaping cultural identity and the path of progress of its members. Cultural capital includes cultural assets, activities and information, educational qualifications, character and attitudes (Akbarpour et al., 2016: 70-73). However, previous studies have mainly focused on the role of mothers in this process and have ignored the role of fathers (Lareau, 2003). Structural changes in the family, such as increasing fathers' education and changing patterns of authority, highlight the importance of rethinking the role of fathers. Fathers play a role in the development of children in today's societies. The presence of a father creates a safe and supportive environment (Omidvar Tehran & Khani, 2015: 1). Iwata (2003) examines the role of fathers in two behavioral and consequential dimensions. According to Bourdieu's theory (1986), parental education, especially fathers', plays a key role in the transfer of cultural capital by providing access to cultural resources (Bourdieu, 1986). Data from the Statistical Center of Iran (2021) show that fathers' education increases the likelihood of children's participation in cultural programs. A favorable income also provides more opportunities to acquire cultural experiences and skills (Vosoughi Asl, 2023: 85). Ignoring the role of fathers affects the path of acquiring cultural capital in the family. Despite the importance of cultural capital (Bourdieu, 1986), the role of fathers has been systematically ignored. Studies show that few studies have specifically addressed the role of fathers. In studies that have mentioned the role of parents, variables related to fathers have not been analyzed independently (Amirahmadi et al., 2016: 125). Accordingly, the present study was designed with the aim of sociologically analyzing the role of fathers in promoting family cultural capital in Iran. This research seeks to answer the question: What role do the level of education, income, social capital, cultural consumption, and father's parenting style play in improving the family's cultural capital?

2. Materials and Methods

This research is an applied study with a descriptive-correlational approach and quantitative nature, which was conducted using a cross-sectional survey method. The statistical population included fathers living in Tehran in 1402, from which 384 people were selected as the sample size based on the Cochran formula. Sampling was carried out using a multi-stage cluster probability method. Tehran city was divided into five districts, and then districts, neighborhoods, and residential blocks were randomly selected. Data were collected using two documentary and survey methods (questionnaire). Cultural capital was measured using the Allahyari Standard Scale (2013) in three dimensions: embodied, objectified, and institutionalized, with 73 items and a five-point Likert scale. Social capital was assessed using the items of the National Social Capital Plan (2018) and in the dimensions of trust, participation, social cohesion, social give and take, and connections, with 77 items and a Likert scale. Cultural consumption was measured with the Zare-Shahabadi and Taher scale (2013) and in three areas of music, books, and films (28 items). The father's parenting style was measured with the Baumrind scale (1973) in three dimensions of permissive, authoritarian, and authoritative (30 items) and a Likert scale. The data were analyzed using SPSS software and descriptive and inferential statistics. To distinguish the role of fathers and mothers in the family's cultural capital, a survey approach was used focusing on the role and function of the father. Face validity was confirmed by face-content validation method and the reliability

of variables was confirmed by Cronbach's alpha coefficient (cultural capital 0.909, social capital 0.945, cultural consumption 0.829, and parenting styles 0.728).

3. Data

The findings of this study show that the average family cultural capital is average to low. The social capital of fathers was also assessed as lower than average. The cultural consumption of fathers was average, but the consumption of films was high and the consumption of books was lower than average. Authoritative parenting styles were dominant, while the authoritarian style was less common. The results of the analyses indicate a significant relationship between the father's education and the family's cultural capital, so that with the increase in the father's education, the family's cultural capital increases. Also, there is a positive relationship between the father's income and the family's cultural capital, except in the income range of 7.5 to 10 million. The father's cultural consumption, especially literary and film consumption, has a positive relationship with the family's cultural capital, but music consumption is ineffective.

The father's social capital also has a direct and positive relationship with the family's cultural capital, so that increasing social give-and-take, associational participation, social cohesion, and social interactions of the father increases the family's cultural capital. These findings, by emphasizing the role of informal networks in Iran, modify Coleman's theory. Finally, permissive and authoritarian parenting styles have a negative and inverse relationship with family cultural capital. While the authoritative parenting style, although weakly related, is not statistically significant. These results challenge common assumptions about the effectiveness of the authoritative parenting style and emphasize the importance of revisiting the localization of parenting theories. Also, the adverse effect of the authoritarian style on cultural capital indicates the high sensitivity of cultural transmission to parenting practices in Iran.

4. Discussion

The findings of this study emphasize the vital role of fathers in enhancing the family's cultural capital. Increasing the father's level of education, beyond providing financial resources, opens doors to access to cultural resources and facilitates the transfer of values, knowledge, and skills to children. Fathers with higher education, by having different cultural practices and preferences, provide a suitable role model for their children, which is doubly important given the emphasis on the role of agency and lifestyle choice in contemporary society. Fathers' cultural consumption, as an influential factor in shaping the family's cultural taste, was confirmed in this study. High consumption of books and films, as the two main components of cultural consumption, not only provides the basis for increasing the family's cultural capital, but also plays a significant role in institutionalizing the desire to study and improving the level of cultural values in children. These findings, emphasizing the cumulative and dialectical role of cultural capital (Larson, 2014), show how parents' cultural consumption can act as a model and guide in shaping children's cultural identity.

The positive relationship between father's income and family cultural capital indicates the direct impact of economic resources on access to cultural opportunities and the possibility of benefiting from educational and cultural services. This finding confirms the point that having economic capital not only

provides access to cultural goods and services, but also creates a sense of satisfaction and psychological security, paving the way for acquiring more cultural capital. Father's social capital, as a network of social relationships and interactions, plays a fundamental role in promoting family cultural capital in this study. Participation in social activities, membership in associations, and increased interactions lead to increased awareness, familiarity with cultural centers, and increased social ties and interactions with individuals with high cultural capital. This finding, while modifying Coleman's (2011) theory in the Iranian cultural context, emphasizes the importance of informal networks and social connections in the transmission of cultural capital.

Finally, permissive and authoritarian parenting styles have a negative impact on family cultural capital. This finding shows the importance of adopting a balanced parenting approach in which encouragement of independence and creativity is accompanied by maintaining structure and order.

5. Conclusion

This study shows the key role of fathers in promoting family cultural capital. Fathers' education, income, cultural consumption, and social capital are positively related to family cultural capital. Increasing fathers' education facilitates access to cultural resources and capital transfer. Cultural consumption, especially reading books and watching movies, is directly related to cultural capital. Income increases the possibility of benefiting from cultural resources. Fathers' social capital helps to promote cultural capital through participation and social interactions. Permissive and authoritarian parenting styles have a negative effect. Based on the results, cultural planning should focus on increasing awareness of the role of fathers, paying attention to cultural taste, promoting book reading, establishing cultural centers, teaching the values of cooperation and assistance, and promoting social capital. Also, supporting cultural conferences and encouraging membership in cultural associations and public participation is essential. These measures will help to promote family cultural capital and, as a result, improve the cultural status of society.

Acknowledgments

We would like to express our deepest gratitude and appreciation to all the reviewers and the internal editor of the Journal of Contemporary Sociological Research.

Observation Contribution

All three authors contributed equally to the writing of the article.

Conflict of Interest

According to this agreement, the author of the article declares on behalf of the other authors that they have completely avoided ethical challenges such as plagiarism, data falsification, or dual submission and publication in relation to the publication of their submitted article. At the same time, there is no commercial interest in publishing this work.

تحلیل جامعه‌شناختی نقش پدران بر ارتقاء سرمایه فرهنگی خانواده

سید سعید حسینی زاده آرانی^I، طاها عشایری^{II}، سارا جعفر بگللو^{III}

شناسه دیجیتال (DOI): <https://doi.org/10.22084/csr.2025.30028.2314>

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۷/۲۹، تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۱۰/۱۴، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۰/۲۳

نوع مقاله: پژوهشی

صص: ۹۱-۶۵

چکیده

هدف از این پژوهش، تحلیل جامعه‌شناختی نقش پدران بر ارتقاء سرمایه فرهنگی خانواده است. این پژوهش مبتنی بر روش کمی از نوع پیمایشی است. جامعه آماری شامل پدران ساکن در شهر تهران در سال ۱۴۰۲ ه.ش. و حجم نمونه دربرگیرنده ۳۸۴ نفر از آن‌ها بوده که براساس روش نمونه‌گیری خوشه‌ای، داده‌های پیمایشی گردآوری شده و با استفاده از نرم‌افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد. به منظور ارزیابی اعتبار ابزار تحقیق از روش اعتبارسنجی صوری-محتوایی و جهت ارزیابی سازگاری درونی متغیرها از روش ضریب آلفای کرونباخ بهره گرفته شد که گویای معتبر بودن ابزار تحقیق و پایاب بودن متغیرها بود. نتایج توصیفی پژوهش بیانگر آن بودند که میانگین سرمایه فرهنگی خانواده در حد متوسط به پایین بود؛ هم‌چنین، ارزیابی ابعاد متغیر سرمایه فرهنگی خانواده نشان داد که میانگین بعد سرمایه فرهنگی تجسم یافته در حد متوسط، میانگین بُعد سرمایه فرهنگی عینیت یافته بالاتر از حد متوسط و میانگین بعد سرمایه فرهنگی نهادینه شده نیز کمتر از حد متوسط است. در بخش تحلیلی، یافته‌ها نشان دادند که ارتباط معنادار و مثبتی میان: میزان تحصیلات، میزان درآمد، سرمایه اجتماعی، مصرف فرهنگی پدر با سرمایه فرهنگی خانواده و ارتباط منفی و معکوسی میان سبک تربیتی با سرمایه فرهنگی خانواده وجود دارد؛ به طوری که با افزایش میزان تحصیلات، درآمد، سرمایه اجتماعی و مصرف فرهنگی بر میزان سرمایه فرهنگی اعضای خانواده افزوده می‌گردد؛ هم‌چنین، بهره‌گیری از سبک‌های تربیتی سهل‌گیرانه و مستبدانه ارتباط منفی و معکوسی با سرمایه فرهنگی خانواده داشت.

کلیدواژگان: سرمایه فرهنگی خانواده، سرمایه اجتماعی، درآمد، تحصیلات، مصرف فرهنگی، سبک تربیتی، پدر خانواده.

I. استادیار گروه جامعه‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آیت‌الله بروجردی (ره)، بروجرد، ایران (نویسنده مسئول).

Email: s.s.hoseynizadeh@abru.ac.ir

II. دانشیار گروه تاریخ و جامعه‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

III. کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی، گروه جامعه‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

ارجاع به مقاله: حسینی زاده آرانی، سید سعید؛ عشایری، طاها؛ و جعفر بگللو، سارا. (۱۴۰۴). «تحلیل جامعه‌شناختی نقش پدران بر ارتقاء سرمایه فرهنگی خانواده». پژوهش‌های جامعه‌شناسی معاصر، ۱۴(۲۷): ۶۵-۹۱. <https://doi.org/10.22084/csr.2025.30028.2314>
صفحه اصلی مقاله در سامانه نشریه: https://csr.basu.ac.ir/article_6548.html?lang=fa

© حق انتشار این مستند، متعلق به نویسندگان آن است. ۱۴۰۴. ناشر این مقاله، دانشگاه بوعلی سینا است. این مقاله تحت گواهی زیر منتشر شده و هر نوع استفاده غیرتجاری از آن مشروط بر استناد صحیح به مقاله و با رعایت شرایط مندرج در آدرس زیر مجاز است. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/> Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license

۱. مقدمه

خانواده، مهم‌ترین منبع شکل‌گیری سرمایه و خواستگاه دارایی‌های مادی و غیرمادی اعضا خود محسوب می‌گردد و سرمایه‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی والدین بالاترین اثرگذاری را بر افکار و رفتارهای آنان نظیر شیوه‌های فرزندپروری‌شان داشته و می‌تواند با شکل‌بخشی به فضاهای ارتباطی درون خانواده، زیست فرزندان را قوام بخشیده و منجر به هدایت آن‌ها به سمت کسب اشکال گوناگون سرمایه گردد. خانواده به‌عنوان هسته اصلی انتقال سرمایه‌های فرهنگی (بورديو، ۱۹۸۶)، نقشی حیاتی در بازتولید هویت فرهنگی و جهت‌دهی به مسیر پیشرفت اعضای خود دارد. با این‌همه، شواهد گویای آن است که در بخش عظیمی از مطالعات خانواده عمدتاً بر نقش مادر در رشد و توسعه فرهنگی و اجتماعی کودکان خانواده تمرکز گردیده و نقش و کارویژه پدر خانواده به‌عنوان اصلی‌ترین عضو خانواده، در تربیت فرهنگی فرزندان و انتقال سرمایه‌های فرهنگی به کودکان تا حدودی نادیده انگاشته شده است؛ به عبارتی، شواهد موجود نشان می‌دهد که مطالعات جامعه‌شناختی در ایران و حتی جهان، عمدتاً بر نقش مادران در این فرآیند تمرکز کرده‌اند (لارو، ۲۰۰۳)، درحالی‌که تحولات ساختاری خانواده در دوره معاصر نظیر: کاهش تعداد فرزندان، افزایش تحصیلات پدران و تغییر الگوهای اقتدار درون خانوادگی باعث شده است سهم پدران در شکل‌دهی به سرمایه فرهنگی خانواده نیازمند بازاندیشی باشد.

منظور از سرمایه فرهنگی، تمامی: دارایی‌ها، فعالیت‌ها و اطلاعات فرهنگی، مدارج تحصیلی، منش، انتظارات آموزشی، تعاملات فرهنگی در حوزه‌های اجتماعی و میل و نگرش عاملان اجتماعی به ارزش‌ها و عناصر فرهنگی است (اکبرپور و همکاران، ۱۳۹۵: ۷۰-۷۳). سرمایه فرهنگی اشاره به گروهی از ارزش‌ها و خصایص فرهنگی و افعال بسترساز مشارکت داشته که شاخص‌هایی چون: سطح تحصیلات و دانش، تعهدات جمعی، حس هم‌یاری و تعلق‌پذیری را دربر می‌گیرد (امیراحمدی و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۲۵). به تعبیر «بورديو»، سرمایه فرهنگی اشاره به گروهی از هنجارها، ارزش‌ها و توانمندی‌های فرهنگی داشته که فرد از محیط در فرآیند اجتماعی شدن دریافت‌نموده و در اثرگذاری بر منابع کمیاب جامعه و کسب انواع سرمایه به وی کمک می‌نماید (عابدی و همکاران، ۱۳۹۸: ۳۰۷-۳۰۹) و به‌نوبه خود شامل اشکال نهادی، عینی و متجسد هستند. «بورديو» و «پاسرون»^۳ (۱۹۷۷) اذعان داشته‌اند که کودکانی که سرمایه فرهنگی مناسبی از والدین خویش به ارث می‌برند، در قیاس با کودکانی که فاقد مهارت‌های فرهنگی لازم هستند، بسیار کارآمدتر عمل می‌نمایند (دوامی، ۱۴۰۲: ۱۱۰). بورديو سرمایه فرهنگی را در قالب سه شکل: تجسم‌یافته (آمدگی مداوم ذهن و جسم)، عینیت‌یافته (اشیاء و کالاهای فرهنگی) و نهادینه‌شده (مدارک تحصیلی، تصدیق حرفه‌ای و غیره) ترسیم نموده است (ولایتی و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۰۲).

پدران در جوامع امروزی به‌صورت‌های مختلفی در فرآیند رشد نوجوانان مداخله می‌نمایند. حضور پدر منجر به شکل‌گیری محیطی امن و حمایت‌کننده در خانواده شده تا در پناه آن مادر حس اضطراب کمتری نموده و کودک را ترغیب به جداسدن از خویش نماید (امیدوارطهرانی و خانی، ۱۳۹۴: ۱). «ایواتا»^۴ (۲۰۰۳) نقش پدر را در قالب دو بُعد رفتاری و تبعی در نظر گرفته است؛ بعدی رفتاری اشاره به ایفای نقش و وظیفه واگذارشده به پدر داشته و بُعد تبعی، نتیجه‌ای است که از منظر رفتاری برای مخاطب مدنظر حاصل می‌گردد. از این‌منظر، افعال و عملکردهای فرهنگی پدر، برخورداری از تحصیلات بالا و موفقیت‌های آموزشی، سبک‌های فرزندپروری، نوع و میزان مصرف فرهنگی، برخورداری از سرمایه‌های اقتصادی و اجتماعی نزد پدر در نظام خانواده معاصر نقش مؤثری در بهبود سرمایه‌های فرهنگی و ارتقاء عملکرد فرهنگی فرزندان خانواده خواهد داشت. براساس نظریه سرمایه فرهنگی بورديو (۱۹۸۶)، تحصیلات والدین، به‌ویژه پدران، با ایجاد دسترسی به منابع فرهنگی (مانند: کتاب، موزه و فعالیت‌های آموزشی)، نقش کلیدی در انتقال سرمایه فرهنگی به فرزندان دارد (بورديو، ۱۹۸۶). «داده‌های مرکز آگاهی ایران» (۱۴۰۰) گویای آن بوده که خانواده‌هایی که پدران دارای تحصیلات دانشگاهی هستند، ۲٫۵ برابر بیشتر احتمال دارد که فرزندان‌شان در برنامه‌های فرهنگی شرکت کنند. درآمد مطلوب، فرصت و مجال بیشتری برای فرزندان و سایر اعضای خانواده‌شان فراهم می‌نمایند تا تجارب، مهارت‌ها و دانش‌هایی چون: مهارت‌های برقراری رابطه با دیگران، خوب صحبت نمودن، خود درس دادن، پشت‌کار داشتن و یا کسب دانش ریاضی یا

فهم زبان دوم را به دست آوردند (وثوقی، ۱۴۰۲: ۸۵). درآمد بیشتر فرصت‌های بالاتری برای افراد فراهم می‌سازد تا آنان بهتر و بیشتر قادر باشند تا از کالاهای خدمات فرهنگی مورد نیاز خویش بهره‌گیرند. نگرش والدین درباره فرزندپروری بر مبنای تجارب فردی و خانوادگی، سبک‌های شخصیتی، خصائل فردی کودکان، بافت اجتماعی و اهداف اجتماعی‌سازی والدین از جانب بافت اجتماعی و فرهنگی متفاوت تحت تأثیر قرار می‌گیرد که این مسئله سبب بروز رفتارها و سبک‌ها و شیوه‌های رفتاری گوناگون در حوزه فرزندپروری و والدگری افراد می‌گردد (جعفری‌گللو، ۱۴۰۲: ۴)؛ بنابراین، عملکردهای فرهنگی خانواده خود متأثر از فضای فرهنگی و سبک والدگری و شیوه‌های تربیتی والدین در قبال فرزندان و تأمین بسترهای رشد فرهنگی مناسب از جانب خانواده برای فرزندان است؛ لذا پدر به عنوان یک محور در خانواده ایرانی تأثیر به‌سزایی در کارکرد و عملکرد فرهنگی سایر اعضای خانواده به عهده داشته و نادیده‌انگاشتن این نقش و یا کم‌اثر دانستن آن، مسیر کسب سرمایه فرهنگی در میان اعضای خانواده را متأثر خواهد ساخت.

اما، با وجود اهمیت نظری و عملی سرمایه فرهنگی در تعیین جایگاه اجتماعی افراد (بورديو، ۱۹۸۶)، امروزه این مسئله مطرح شده که نقش پدران در این فرآیند به صورت سیستماتیک نادیده گرفته شده است. در مواردی این غفلت ناشی از مفروضات قالبی پژوهشی مثل تمرکز بر «مادر به عنوان نقش محوری تربیت» بوده و در مواردی مرتبط به محدودیت‌های روش‌شناختی نظیر دشواری تفکیک سهم والدین. بررسی پایگاه‌های علمی هم‌چون: نورمگز و پایگاه مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی، نشان می‌دهد از هر ۱۰ مطالعه درباره سرمایه فرهنگی خانواده، موارد بسیار محدود به طور خاص به پدران پرداخته‌اند. حتی در مطالعاتی که به نقش والدین اشاره شده، متغیرهای مرتبط با پدران (مانند: سطح تحصیلات یا سبک فرزندپروری پدر) به صورت مستقل تحلیل نشده‌اند (برای مثال، در پژوهش: «امیراحمدی» و همکاران (۱۳۹۵) داده‌های پدر و مادر ادغام شده‌اند). این درحالی است که به لحاظ نظری مسئله کانونی تحقیق به چند دلیل حائز اهمیت است؛ نخست آن‌که، بورديو (۱۹۸۶) سرمایه فرهنگی را محصول تعامل پیچیده همه اعضای خانواده می‌داند، ولی عملاً در ادبیات موجود، «خانواده» به صورت تک‌بعدی (مادرمحور) تحلیل شده است. این مطالعه با تأکید بر پدر به عنوان یک کنش‌گر مستقل فرهنگی، می‌تواند مکمل نظریه بورديو باشد. دوم آن‌که، از نظر اجتماعی در ایران، تحولات اخیر مانند افزایش مشارکت زنان در بازار کار، باعث شده نقش پدران در فعالیت‌های فرهنگی خانواده (نظیر: انتخاب مدرسه یا برنامه‌های اوقات فراغت) پررنگ‌تر شود؛ هم‌چنین، شواهد میدانی نشان می‌دهد پدران با تحصیلات عالی، تأثیر مستقیم‌تری بر انتخاب‌های فرهنگی فرزندان دارند (به عنوان مثال، سفارش کتاب‌های غیردرسی توسط پدران تحصیل‌کرده).

پرسش پژوهش: بر این مبنای پژوهش حاضر در راستای تحلیل جامعه‌شناختی نقش پدران بر ارتقاء سرمایه فرهنگی خانواده هدف‌گذاری شده و در پی آن است که به این پرسش پاسخ دهد که، میزان تحصیلات، درآمد، سرمایه اجتماعی، مصرف فرهنگ و سبک فرزندپروری پدر در خانواده ایرانی، چه نقشی بهبود سرمایه فرهنگی خانواده دارد؟

۲. چارچوب نظری و پیشینه پژوهش

۲-۱. پیشینه پژوهش

نتایج تحقیق «فائقی» و «باینگانی» (۱۳۹۹) با عنوان «سنجش سرمایه فرهنگی بر اساس پایگاه اقتصادی-اجتماعی» در میان ۴۰۰ نفر از شهروندان ۲۰ تا ۶۴ ساله شهر اصفهان گویای آن بود که پایگاه اقتصادی-اجتماعی ارتباط معناداری با سرمایه فرهنگی داشته و این شاخص بالاترین سطح تبیین‌کنندگی را بر بُعد سرمایه فرهنگی نهادینه دارد. «نوروزی» و «رضوان‌فر» (۱۳۹۸) در تحقیقی با عنوان «نقش پدر در انتقال سرمایه فرهنگی به فرزندان: مطالعه‌ای کیفی در تهران» نشان دادند که پدران با تحصیلات عالی، از الگوهای گفت‌وگومحور برای انتقال عادات فرهنگی (مطالعه کتاب، بازدید از موزه) استفاده می‌کنند. پدران شاغل در مشاغل فرهنگی (معلمان و هنرمندان) سرمایه فرهنگی نهادینه شده را بهتر منتقل می‌کنند. «حسینی‌تبار» و همکاران (۱۴۰۰) با «مقایسه نقش پدر و مادر در شکل‌گیری سرمایه فرهنگی فرزندان نوجوان» بدین نتیجه دست یافتند که پدران بیشتر بر سرمایه عینی (خرید کتاب، و عضویت در کتابخانه) و مادران بر سرمایه تجسدیافته (آداب معاشرت) تأثیرگذارند. «افروز» و همکاران (۱۴۰۱) در تحقیقی با عنوان «تحلیل جامعه‌شناختی

نقش پدر در خانواده‌های ایرانی: سرمایه فرهنگی در گذار» نشان دادند که پدران نسل جدید در ایران، برخلاف نسل قبل، مصرف فرهنگی دیجیتال (اشتراک‌های آموزشی آنلاین) را نیز به عنوان ابزار انتقال سرمایه فرهنگی به کار می‌گیرند و ۶۷٪ پدران مورد مطالعه، حداقل هفته‌ای یک بار با فرزندان خود فیلم آموزشی تماشا می‌کنند. «رویین تن» و همکاران (۱۴۰۱) در تحقیقی با عنوان «پیش‌بینی عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان توسط سرمایه فرهنگی خانواده و کیفیت زندگی» به روش پیمایشی با بررسی ۳۱۸ نفر از دانش‌آموزان دوره راهنمایی و متوسطه شهر کرمانشاه بدین نتیجه دست یافتند که سرمایه فرهنگی خانواده و کیفیت زندگی، مهم‌ترین عامل پیش‌بینی‌کننده عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان می‌باشد.

«تان»^۵ و «فانگ» (۲۰۲۳) در تحقیقی با عنوان «سرمایه اجتماعی و فرهنگی خانواده: تحلیلی از تأثیرات بر نتایج آموزشی نوجوانان در چین» با استفاده از نمونه‌ای متشکل از ۱۱۳۱۳ دانش‌آموز در کلاس‌های پایه ۷ و ۹، با بهره‌گیری از تحلیل‌های مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان دادند که سرمایه اجتماعی خانواده و سرمایه فرهنگی خانواده با آرمان‌های آموزشی نوجوانان ارتباط مثبت و معناداری دارند؛ با این حال، تنها سرمایه فرهنگی خانواده با تلاش تحصیلی رابطه مثبت معنادار داشت، در حالی که سرمایه اجتماعی خانواده رابطه منفی غیرمعنی‌دار داشته و هر دو شکل سرمایه خانواده با پیشرفت تحصیلی رابطه منفی معنی‌داری داشتند. «زهانگ» و «لی»^۶ (۲۰۲۱) با بررسی «سرمایه فرهنگی پدران و آموزش فرزندان در چین و ایران» نشان دادند که در ایران سرمایه اجتماعی پدر در قالب روابط خانوادگی گسترده از سرمایه فرهنگی او مؤثرتر بوده و در چین، تحصیلات پدر پیش‌بین اصلی موفقیت تحصیلی فرزندان است. «سولیوان»^۷ (۲۰۲۰) در تحقیقی با عنوان «سرمایه فرهنگی، پدر بودن و پیامدهای فرزندپروری» نشان دادند که مشارکت پدران در مصرف فرهنگی فعال (مطالعه مشترک کتاب، و بازدید از موزه) نسبت به مادران، تأثیر قوی‌تری بر نمرات تحصیلی فرزندان دارد و پسران بیشتر از دختران تحت تأثیر الگوهای فرهنگی پدر قرار می‌گیرند. «لیو»^۸ و همکاران (۲۰۱۹) طی پژوهشی در زمینه «نقش مشارکت والدین بر سرمایه فرهنگی خانواده در شانگهای چین» به روش پیمایشی نشان دادند که مدل مشارکت والدین یک فرآیند تغییر را تجربه کرده است؛ از خود حذفی تا مشارکت فعال و مدرسه نقش عمده‌ای در آن داشت؛ هم‌چنین، هنگامی که والدین مدل مشارکت فعال را اتخاذ می‌کنند، سرمایه فرهنگی خانواده به سه شکل اصلی: فعال‌سازی، افزایش و دگرگونی، تغییر می‌کند. «لارو» و «وینینگر»^۹ (۲۰۱۸) در تحقیقی با عنوان «سرمایه فرهنگی در تحقیقات آموزشی» نشان دادند که پدران طبقه متوسط با سبک تربیتی مقتدرانه، از فعالیت‌های سازمان‌یافته (کلاس موسیقی، و تیم ورزشی) برای انتقال سرمایه فرهنگی استفاده می‌کنند و در خانواده‌های کارگر، پدران بیشتر بر مهارت‌های عملی تأکید دارند تا فعالیت‌های فرهنگی. بدین ترتیب، مرور پیشینه نشان می‌دهد که بخش عمده از مطالعات موجود متمرکز بر ارزیابی روابط میان اشکال مختلف سرمایه فرهنگی بر احتمال موفقیت تحصیلی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان، نابرابری‌های آموزشی و مسائلی چون بازتولید فرهنگی و اجتماعی، نقش پدر در تربیت دینی، اثرگذاری آموزش بر بهبود سرمایه فرهنگی، ارزیابی سرمایه فرهنگی بر مبنای متغیرهای جمعیت‌شناختی، ارزیابی عملکرد فرهنگی شهرستان‌ها در سطوح منطقه‌ای و مسائلی از این دست بوده و نقش پدران در ارتقاء سرمایه فرهنگی خانواده، مورد بی‌توجهی واقع گردیده است.

۲-۲. چارچوب نظری

- **تحصیلات پدر و سرمایه فرهنگی خانواده:** برخورداری از تحصیلات بالا و آموزش نزد والدین از عوامل کلیدی در پیش‌بینی تحرک و ارتقاء سرمایه‌های فرهنگی خانواده در جامعه معاصر محسوب می‌گردد. این مقوله، اثرگذاری قابل توجهی بر طبقه اجتماعی فرد و امکان کسب موقعیت‌های مناسب حرفه‌ای و سبک زندگی داشته و بدین واسطه بر سرمایه فرهنگی خانواده مؤثر است. «جاگر»^{۱۰} (۲۰۰۹) در قالب پژوهشی، کانال‌های ارتقاء سرمایه فرهنگی خانواده را در سه قالب بیان کرده است: (۱) پدر و مادری که لازم است از سرمایه فرهنگی (تحصیلات) برخوردار باشند. (۲) توانمندی انتقال سرمایه فرهنگی به فرزندان از مسیر انتقال فرهنگی میان نسلی. (۳) توانمندی و مهارت فرزندان در به دست آوردن سرمایه فرهنگی و مبدل نمودن آن به موفقیت آموزشی. از مسیر سه مکانیسم مذکور، بسترهای لازم جهت ارتقاء سرمایه فرهنگی از مسیر آموزش در حوزه خانواده فراهم شده و سرمایه فرهنگی در والدین سبب ارتقاء سرمایه فرهنگی کل خانواده

و فرزندان می‌گردد (سپهرنیا و همکاران، ۱۳۹۴). افزون بر این، میزان تحصیلات والدین به مثابه شاخصی اثرگذار در تعیین سرمایه فرهنگی کودکان است؛ به طوری که در پاره‌ای موارد، رتبه‌بندی در حوزه مدارک آموزشی والدین را مبنایی بر ارتقاء سرمایه فرهنگی کودکان توسط تولید عادات فرهنگی، ایجاد انتظارات والدین از کودک براساس تحصیلات والدین و میزان دستیابی به موفقیت آموزشی در نظر گرفته‌اند. این مسئله به صورت مطلوبی، جایگاه بهبود آموزشی تحصیلات والدین را در عرصه تولید سرمایه فرهنگی مترقی برجسته می‌سازد. پدران با تحصیلات مختلف، از منابع و سرمایه‌های فرهنگی متفاوتی بهره‌مند هستند و لذا شیوه‌ها و ترجیحات فرهنگی گوناگونی داشته که آن‌را از مسیر تربیت فرزندان، بر شیوه و نوع مصرف و دستیابی به سرمایه‌های فرهنگی فرزندان اثر می‌نهند؛ به صورتی که بورديو نقش دانش، تحصیلات و آموزش و پرورش را در ایجاد سرمایه فرهنگی افراد بسیار مورد تأکید قرار داده است. بورديو طی تحقیقاتی نشان داده است که دسترسی به تحصیلات عالی نزد والدین، میزان گرایش به سمت نظام‌های طبقه‌بندی هنری (سرمایه‌های فرهنگی متجسد و عینی) را ارتقاء بخشیده و توانایی فرد را در تفسیر و تعبیر گوناگون و مناسب از فرهنگ را به خانواده بسط می‌دهد. مطالعات «گانزبوم» (۱۹۸۹) گویای آن است که افراد تحصیل کرده، فعالیت فرهنگی بالاتری نسبت به افراد با تحصیلات پایین داشته و این امر در مشارکت فرهنگی در حوزه عمومی و مطالعه کردن آن‌ها اثر می‌نهد. برخورداری از پیش‌زمینه‌های خانواده بالأخص والدین فعال فرهنگی، علاقه‌مندی خانواده را به فرهنگ و هنرهای گوناگون ارتقاء می‌بخشد (گانزبوم، ۱۹۸۹؛ به نقل از: کلانتری و همکاران، ۱۳۹۲). بدین ترتیب، تحصیلات پدر با ارائه امکان‌هایی برای خانواده و فرزندان، فرآیند دستیابی و انباشت منابع و سرمایه فرهنگی را تسهیل می‌نماید؛ لذا، رابطه معناداری میان تحصیلات پدر با سرمایه فرهنگی خانواده وجود دارد.

- مصرف فرهنگی پدر و سرمایه فرهنگی خانواده: مصرف فرهنگی، سبک زندگی انسان را شکل می‌دهد، نیازها و تمایلاتش را ساماندهی نموده، مواد لازم را برای تولید تخیلات و رؤیایا فراهم ساخته و نشان‌دهنده تفاوت‌ها و تمایزات اجتماعی است. سبک زندگی انسان متأثر از ذائقه، و ذائقه پیامد منش، و منش نیز حاصل جایگاه فرد در ساختارهای عینی اجتماعی می‌باشد (شالچی، ۱۳۸۶: ۱۰۱). سبک زندگی را می‌توان شکلی از نظم منطقی در مصرف کالاهای فرهنگی نامید که وجود آن می‌تواند به آشکار شدن تمایز و تشابه مصرف‌کنندگان فرهنگی کمک نموده و منجر به ارتقاء سرمایه‌های فرهنگی خانواده می‌گردد. سرمایه‌های فرهنگی فرد یا خانواده می‌تواند سبک‌های زندگی متفاوتی را شکل دهد و سبک‌های زندگی در قالب مصرف کالاهای فرهنگی نیز می‌تواند در مسیر ارتقاء سرمایه فرهنگی عمل نماید (کلانتری و همکاران، ۱۳۹۲). به تعبیر بورديو، مصرف فرهنگی نوعی خلق ارتباط می‌باشد. مصرف، پاسخ به نیازهای جسمانی نیست، بلکه به شکلی فعال درگیر نشانه‌ها، نمادها، ایده‌ها و ارزش‌هایی بوده که برای جدا نمودن گروه‌های اجتماعی به کار می‌رود؛ وی در قالب بحث هم‌سانی، ادعا می‌نماید که نقشه‌های قشریندی اجتماعی و قشریندی فرهنگی به یک‌دیگر گره خورده‌اند. مصرف، بالأخص مصرف کالاهای فرهنگی متأثر از ذائقه افراد بوده و این ذائقه خود حاصل پیشینه طبقاتی است؛ لذا گروه‌های اجتماعی خاص با الگوهای مصرفی در تمامی زمینه‌ها من جمله نوع تغذیه، ورزش و مصرف کالاهای فرهنگی سعی در مجزا کردن خود از دیگران و ارائه سبک متمایز خویش دارند. با توجه به این مسئله، افرادی که برمبنای پیشینه طبقاتی خویش، از ذائقه متعالی برخوردار بوده و سعی در مصرف کالاهای فرهنگی و دستیابی به سبک زندگی متعالی هستند؛ لذا از سرمایه‌های فرهنگی بالاتری نیز برخوردار گردیده و در مقابل، افرادی که از سلیقه‌های میان‌مایه و عامیانه متناسب با خاستگاه اجتماعی پایین برخوردار هستند؛ در نتیجه، در مصرف کالاهای فرهنگی در سلسله‌مراتب پایین قرار گرفته و به تناسب آن سرمایه فرهنگی آن‌ها تنزل پیدا می‌کند (حاجی‌زاده و رضوی، ۱۳۹۴). از این حیث، مصرف انواع کالاهای فرهنگی به نسبت سطح آن‌ها در سلسله‌مراتب ارزش‌های هنری می‌تواند مصرف‌کنندگان را به مثابه صاحبان سبک‌های فرهنگی متعالی، میان‌مایه و عامیانه، هویت بخشد و معرفی نماید و به تناسب بر میل به افزایش یا کاهش سرمایه فرهنگی آن‌ها بیافزاید؛ بنابراین، رابطه معناداری میان مصرف فرهنگی پدر با سرمایه فرهنگی خانواده وجود دارد.

- درآمد پدر و سرمایه فرهنگی خانواده: خانواده‌های برخوردار از تمکن مالی توانمندی بالاتری در کسب سرمایه فرهنگی عینی‌یافته، تجسدیافته و نهادینه دارند؛ اما خانواده‌هایی که پدر در آن‌ها از درآمد کافی برخوردار نیست،

مشکلات اقتصادی بر خانواده حاکم بوده، پدر فاقد شغل مناسب بوده و تنش‌های روحی و روانی ناشی از گرفتارهای مالی در محیط خانواده حاکم است، فرصت‌هایی برای بهبود سرمایه فرهنگی در خانواده فراهم نخواهد شد. افراد با برخورداری از سرمایه‌های اقتصادی می‌توانند کالاهای فرهنگی بالاتری در اختیار داشته باشند و امکانات تحصیلی و آموزشی بیشتری برای فرزندان و اعضای خانواده فراهم نمایند و از این مسیر، سرمایه فرهنگی خود و خانواده‌شان را ارتقاء بخشند (خدایی، ۱۳۸۷). برخورداری از درآمد و سایر اشکال سرمایه‌های اقتصادی سبب افزایش رضایت‌مندی فردی و ایجاد احساس سازگاری نسبت به زندگی می‌گردد؛ و لذا، اطمینان و آرامش خاطر بیشتری به همراه می‌آورد تا افراد با آرامش بیشتر در پی کسب سرمایه فرهنگی بروند. «کارل مارکس» باورداشت که وضعیت عینی و مادی افراد در زندگی، رفاه و سعادت و آرامش لازم را برای کسب و بهبود سرمایه فرهنگی را برای آنان به همراه دارد؛ هم‌چنین، درآمد بالا هم‌سو با توزیع مطلوب ثروت در میان اقشار مختلف جامعه، منجر به ایجاد امنیت روانی و ذهنی می‌گردد، چراکه درآمد بیشتر فرصت‌های بالاتری ایجاد نموده تا فرا بهتر و بیشتر قادر باشند تا از کالاهای و خدمات فرهنگی موردنیاز خویش بهره‌گیرند (وثوقی، ۱۴۰۲: ۷۵). هم‌چنین، آن گروه از خانواده‌هایی که پدران در آن‌ها از درآمد بالایی برخوردار هستند، فرصت و مجال بیشتری برای فرزندان و سایر اعضای خانواده‌شان فراهم می‌نمایند تا تجارب، مهارت‌ها و دانش‌هایی چون مهارت‌های برقراری رابطه با دیگران، خوب صحبت نمودن، خود درس دادن، پشت‌کار داشتن و یا کسب دانش ریاضی یا فهم زبان دوم را به دست آورند؛ لذا رابطه معناداری میان درآمد پدر با سرمایه فرهنگی خانواده وجود دارد.

- سرمایه اجتماعی پدر و سرمایه فرهنگی خانواده: سرمایه اجتماعی ناظر بر روابط مابین انسان‌ها بوده، روابط و ارتباطاتی که در همه لحظات زندگی روزمره و در طی عمر انسان جریان داشته و رفتارها و نگرش‌های وی را متأثر می‌سازد (حسینی و احمدی، ۱۳۹۲: ۳۴). سرمایه اجتماعی، نه دانش انسان در مورد چیزها، بلکه شناخت ما نسبت به دیگران و چسبی است که جامعه را به هم متصل نگاه می‌دارد (نواح و همکاران، ۱۴۰۰: ۲۱۱). بورديو، سرمایه اجتماعی را شبکه بادوامی از روابط مبتنی بر آشنایی و شناخت متقابل یا عضویت در یک گروه دانسته، شبکه‌ای که هر یک از اعضایش را از پشتیبانی سرمایه جمعی برخوردار نموده و بدان‌ها اعتبار می‌بخشد (بورديو، ۱۹۸۶). ایده بنیادین سرمایه اجتماعی، روابط و تعاملات اجتماعی است. به اعتقاد «کلمن»، والدین و فضای خانواده در ساخت آینده کودکان نقش قابل توجهی دارند؛ به طوری که ساختار خانواده می‌تواند عنصری حائز اهمیت در شکل‌گیری سرمایه‌های فرهنگی خانواده باشد. برخورداری افراد از سرمایه اجتماعی در خانواده بدان‌ها کمک می‌کند تا در بده‌وبستان‌های اجتماعی و روابط فرافردی، نسبت به دارایی‌ها، فعالیت‌ها و اطلاعات فرهنگی، مدارج تحصیلی، منش، انتظارات آموزشی، تعاملات فرهنگی در حوزه‌های اجتماعی و میل و نگرش عاملان اجتماعی به ارزش‌ها و عناصر فرهنگی آگاهی یافته و از آن برخوردار گردند. کلمن، باورداشت در صورتی که کیفیت روابط میان اعضای خانواده به صورتی باشد که بتوانند از توانمندی و اندوخته‌های خویش بهره‌گیرند، می‌توان گفت که آن گروه از سرمایه اجتماعی برخوردارند؛ لذا در صورتی که روابط میان والدین بالأخص پدر و فرزندان صمیمانه نباشند یا والدین چندان در اختیار فرزندان نباشند، دارایی و اندوخته‌های فرهنگی و علمی به فرزندان انتقال پیدا نمی‌کند (کلمن، ۱۳۹۰). فضای خانواده و شیوه ارتباطی آن از دو حیث حائز اهمیت است؛ نخست آن‌که، کیفیت روابط میان والدین، چنان‌چه بر مبنای احترام متقابل، صمیمیت و دگردوستی تعریف شده باشد، می‌تواند پیامدهای مطلوبی برای آموختن منش و شیوه رفتار، شرایط آموزشی و کالاهای فرهنگی در فرزندان داشته باشد؛ منش و شیوه‌های رفتاری از مسیر عادات درون خانواده شکل گرفته و از نسلی به نسل دیگر انتقال می‌یابد (صفایی و بهادری، ۱۳۹۷: ۱۳۶). بورديو، سرمایه فرهنگی را اشاره به گروهی از هنجارها، ارزش‌ها و توانمندی‌های فرهنگی تعریف نموده که فرد از محیط در فرآیند اجتماعی شدن دریافت می‌نماید و نخستین محیطی که فرد در آن جامعه‌پذیری را شروع می‌کند، خانواده، تعاملات و شبکه‌های خانوادگی و خویشاوندی است. مسئله دوم، نحوه کیفیت روابط صمیمانه والدین با فرزندان بوده که می‌تواند تکمیل‌کننده مهارت‌های فرهنگی و توسعه فرهنگی فرزندان و سرمایه فرهنگی خانواده باشد. در صورتی که این روابط بر مبنای حداکثر صمیمیت، احترام متقابل، اهمیت والدین به فرزندان و تقویت نمودن حس اعتماد به نفس در فرزندان باشد، می‌توان شاهد انتقال آموزش و دانش،

ذائقه‌ها، ترجیحات والدین، اطلاعات خاص آنان از سامانه‌های آموزشی، شناخت رموز آموزشی و شناختی، تحصیلات رسمی، مدیریت تعاملات نهادی و تعاملات فرهنگی فضای خانواده به فرزندان و اعضای خانواده بود (متقی و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۷۰)؛ لذا رابطه معناداری میان سرمایه اجتماعی پدر با سرمایه فرهنگی خانواده وجود دارد.

- سبک تربیتی پدر و سرمایه فرهنگی خانواده: سبک‌های فرزندپروری شیوه‌ها و راه‌کارهایی هستند که والدین در تربیت فرزندان خود مورد استفاده قرار می‌دهند؛ «بامیرند» (۱۹۶۶) سه سبک اساسی: استبدادی، مقتدرانه و سهل‌گیرانه را در حوزه تربیت فرزندان معرفی نمود. در سبک زندگی استبدادی، والدین استقلال فرزندان را محدود ساخته، از آنان انتظار دارند تا از دستورات‌شان بدون هیچ پرسشی اطاعت نمایند. والدین سهل‌گیر، استقلال فرزند خود را تشویق نموده و هیچ‌گونه نفوذ یا اقتداری را برای فرزندان خود در نظر نمی‌گیرند، اما کنترل آنان روی فرزندان‌شان ضعیف است (ریتمن^{۱۲} و همکاران، ۲۰۰۲)؛ اما والدین مقتدر تلاش می‌کنند تا حس استقلال را در فرزندان خود پرورش داده و کنترل معتدلی در تربیت فرزندان خود مورد استفاده قرار دهند. نوع سبک تربیتی اتخاذ شده از سوی والدین، به‌ویژه پدر می‌تواند بر کمیت و کیفیت تجارب فرهنگی کودکان مؤثر افتد؛ به‌عنوان مثال، پدران طبقه متوسط عمدتاً بر هدایت و خودانگیختگی فرزندان خود تأکید داشته و تلاش می‌نمایند تا هدایت خود را بر فرزندان‌شان به شکل تدریجی تزریق نمایند، لذا فضا را برای گسترش تمایلات فرهنگی فرزندان و کسب اشکال مختلف سرمایه‌های فرهنگی باز می‌گذارند، اما پدران طبقه کارگر و فقیر، اساساً بر هم‌نوایی فرزندان برای توسعه اقتدار خود تأکید داشته (واینینگر و لارا^{۱۳}، ۲۰۰۹)؛ بر این مبنا، از هرگونه تمایل آن‌ها به اموری که منجر به تحت پرورش قرار گرفتن اقتدار آن‌ها گردد، جلوگیری می‌کنند. شواهد نشان داده که کودکان که تحت تربیت پدران با سبک فرزندپروری مقتدرانه قرار می‌گیرند، میل بیشتری به کسب سرمایه فرهنگی دارند؛ چراکه این گروه پدران، کودکان خود را به وسیله ابراز کلامی و جسمانی حمایت می‌نمایند، آن‌ها از کودکان‌شان با محبت و روابط نزدیک مراقبت نموده و انتظارات‌شان با توانایی کودکان‌شان متناسب است (پوررحیمی و همکاران، ۱۳۹۹). پدرانی که سبک فرزندپروری‌شان مقتدرانه است، از روش‌های اجتماعی شدن غیرمستقیم که مبتنی بر استدلال و مجاب‌سازی بوده استفاده نموده و فرزندان خود را ترغیب به ارتقاء و جوه فرهنگی زندگی‌شان، از جمله کسب سرمایه‌های نهادین و بهبود سرمایه‌های تجسدیافته می‌نمایند. پدران متقدر به واسطه ایجاد سرمایه فرهنگی در فرزندان خود، خودشان را بازتولید می‌نمایند؛ یعنی کودکان خود را برای آن قسمت از جهان اجتماعی که می‌شناختند، اجتماعی می‌کنند. در مقابل، کودکانی که پدر خود را طردکننده و مستبد درک می‌کنند، سطوح بالایی از اضطراب را نشان خواهند داد و فرصت‌های کسب سرمایه‌های فرهنگی را از دست خواهند داد و در مقابله با مسائل و مشکلات عمدتاً از راهبردهای سازگار منفعل هم‌چون افسردگی و سرزنش خویش بهره می‌گیرند (رضوان‌خواه، ۱۳۸۸: ۱۷۹-۱۸۱)؛ لذا برخورداری از سبک فرزندپروری مقتدرانه در قیاس با سایر روش‌های فرزندپروری، تأثیر بیشتری بر افزایش سرمایه فرهنگی خانواده دارد؛ بنابراین، رابطه معناداری میان سبک تربیتی به‌کار گرفته‌شده توسط پدر با سرمایه فرهنگی خانواده وجود دارد.

چارچوب نظری این پژوهش ترکیب نظریه‌های بوردیو (سرمایه فرهنگی)، کلمن (سرمایه اجتماعی) و بامیرند (سبک‌های فرزندپروری) بوده و گویای آن است که نقش پدران از سه مسیر اصلی بر سرمایه فرهنگی خانواده تأثیر می‌گذارد.

(۱) مسیر اول (منابع اقتصادی-فرهنگی): سرمایه اقتصادی پدر (درآمد) بر دسترسی فرزندان و اعضای خانواده به کالاهای فرهنگی (کتاب، و کلاس‌های آموزشی) و بدین سبب ارتقاء سرمایه فرهنگی عینی خانواده مؤثر است. پشتوانه نظری این مسیر نظری مارکس در مورد تأثیر پایگاه مادی و نظریه بوردیو در مورد تبدیل سرمایه اقتصادی به فرهنگی است.

(۲) مسیر دوم، متمرکز بر شبکه‌های اجتماعی و سرمایه اجتماعی پدر: سرمایه اجتماعی پدر در قالب روابط حرفه‌ای و مشارکت در نهادها سبب گسترش فرصت‌های آموزشی برای فرزندان و لذا ارتقاء سرمایه فرهنگی نهادی می‌گردد. پشتوانه نظری این فرضیه، رویکرد کلمن در مورد نقش شبکه‌های خانوادگی است.

(۳) مسیر سوم متمرکز بر روش‌های تربیتی با تأکید بر سبک فرزندپروری پدر: بر این مبنا، سبک‌های مقتدرانه و استبدادی سبب شکل‌گیری عادات فرهنگی در فرزندان و نهایتاً بهبود سرمایه فرهنگی تجسدیافته می‌گردد.

پشتوانه نظری این فرضیه، رویکرد بامیرند (۱۹۹۱) و مطالعات «واینینگر» (۲۰۰۹) است؛ بر این اساس، فرضیات اصلی

پژوهش به این شرح است: (۱) بین سطح تحصیلات پدر و میزان سرمایه فرهنگی خانواده رابطه مثبت وجود دارد. (۲) درآمد بالاتر پدر از طریق افزایش دسترسی به کالاهای فرهنگی، سرمایه فرهنگی خانواده را ارتقاء می‌دهد. (۳) سرمایه اجتماعی پدر با تسهیل ارتباطات آموزشی، بر سرمایه فرهنگی فرزندان تأثیرگذار است. (۴) سبک فرزندپروری مقتدرانه پدر در مقایسه با سبک استبدادی، منجر به کسب عادات فرهنگی و بهبود سرمایه فرهنگی پایدارتر در فرزندان می‌شود. (۵) مصرف فرهنگی پدر، تأثیر معناداری بر ارتقاء سرمایه فرهنگی خانواده دارد.

۳. روش شناسی

این پژوهش از نظر هدف، در زمره مطالعات کاربردی و از نظر روشی در حیطه مطالعات توصیفی-هم بستگی با ماهیت کمی بوده و مضمون محوری پژوهش را با استفاده از رویکرد پیمایش مقطعی مورد ارزیابی قرار داده است. جامعه آماری شامل پدران ساکن در شهر تهران در سال ۱۴۰۲ ه.ش. بوده که براساس فرمول کوکران، ۳۸۴ نفر به مثابه حجم نمونه پژوهش

$$n = \frac{\frac{t^2 pq}{d^2}}{1 + \frac{1}{N} \left(\frac{t^2 pq}{d^2} - 1 \right)} = \frac{\frac{(1.96)^2 (.50 * .50)}{(.05)^2}}{1 + \frac{1}{4800000} \left(\frac{(1.96)^2 (.50 * .50)}{(.05)^2} - 1 \right)} \frac{384.16}{1.000079825} = 384.12$$

در نظر گرفته شد.

هم چنین، با توجه به گسترده بودن منطقه مورد نمونه‌گیری و حجم وسیع افرادی که از ویژگی‌های مورد نظر برای قرار گرفتن در حجم نمونه برخوردار بودند؛ نمونه‌گیری به صورت احتمالی و بر مبنای روش نمونه‌گیری خوشه‌ای (تقسیم شهر به نواحی پنج‌گانه، گزینش مناطق از این نواحی، گزینش تصادفی محلات واقع در نواحی و رجوع به بلوک‌های مسکونی) چند مرحله‌ای انجام شد. به منظور گردآوری داده‌ها، از دو شیوه اسنادی و پیمایشی (با تمرکز بر تکنیک پرسش‌نامه) بهره گرفته شده است. سرمایه فرهنگی در قالب سه بُعد سرمایه فرهنگی تجسم یافته، عینیت یافته و نهادینه شده و با بهره‌گیری از مقیاس استاندارد «الهیاری» (۱۳۹۲) ارزیابی گردیده که دارای ۷۳ گویه در قالب طیف لیکرت پنج‌گزینه‌ای است. سرمایه فرهنگی خانواده به صورت ادراکی و بر مبنای آراء پدر در مورد وضعیت سرمایه فرهنگی نهادینه شده، عینیت یافته و تجسم یافته، مورد سنجش قرار گرفت. سنجش سرمایه اجتماعی با بهره‌گیری از گویه‌های طرح ملی سرمایه اجتماعی کشور (۱۳۹۷) انجام شده که ابعاد اعتماد، مشارکت، انسجام اجتماعی، بده‌وبستان اجتماعی و پیوندها و تعاملات اجتماعی را به واسطه ۷۷ گویه در قالب طیف لیکرت مورد سنجش قرار داد. به منظور عملیاتی‌سازی مصرف فرهنگی، از مقیاس «زارع‌شاه‌آبادی» و «طاهر» (۱۳۹۲) استفاده شد که در آن مصرف فرهنگی به مصرف کالاهای فرهنگی در سه حیطه موسیقی (۹ گویه)، کتاب (۹ گویه) و فیلم (۱۰ گویه) محدود شد و از پاسخ‌گویان خواسته شد تا میزان علاقه‌مندی خویش را به هر یک از انواع ژانرهای موسیقی، ادبی و سینمایی در قالب مقیاس پنج‌درجه‌ای (علاقه ندارم تا علاقه دارم) مشخص نمایند. به منظور سنجش سبک تربیتی پدر، از مقیاس ۳۰ سؤالی شیوه‌های فرزندپروری بامریند (۱۹۷۳) بهره گرفته شده که واجد سه بُعد شیوه سهل‌گیرانه، استبدادی و مقتدرانه در قالب طیف لیکرت با گزینه‌های کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم بود. جهت تجزیه و تحلیل توصیفی و استنباطی داده‌ها از نرم‌افزار SPSS و آماره‌های توصیفی و استنباطی مرتبط به آن استفاده شد. لازم به ذکر است که جهت کنترل، تفکیک و تشخیص جداگانه و مجزا سهم پدر و مادر به عنوان واحد اصلی مؤثر در توضیح متغیر وابسته تحقیق (سرمایه فرهنگی خانواده) تلاش شد تا در طراحی تحقیق با استفاده از رویکرد پیمایشی و تمرکز مفاهیم و گویه‌ها بر وجوه نقشی و کارکردی پدر در وهله نخست، تأثیر پدران و مادران بر سرمایه فرهنگی خانواده از یک‌دیگر تفکیک گردد؛ به عبارتی، تمرکز رویکرد سنجشی تحقیق مبتنی بر تکنیک متمرکزگرا برای جمع‌آوری داده‌ها و تحلیل بوده و متغیرهای مدنظر، از جمله: تحصیلات پدر، میزان درآمد پدر، مصرف فرهنگی پدر و سرمایه اجتماعی پدر به صورت خاص متمرکز بر نقش پدر در خانواده بودند. جهت تحقق اعتبار صوری از روش اعتبارسنجی صوری-محتوایی

و جهت ارزیابی سازگاری درونی متغیرها از روش ضریب آلفای کرونباخ بهره گرفته شد که گویای معتبر بودن ابزار تحقیق و پایابودن متغیرها (سرمایه فرهنگی خانواده ۰/۹۰۹، سرمایه اجتماعی پدر ۰/۹۴۵، مصرف فرهنگی ۰/۸۲۹ و سبک‌های تربیتی ۰/۷۲۸) بود.

۴. یافته‌های پژوهش

تجزیه و تحلیل یافته‌های مرتبط به متغیرهای زمینه‌ای نشان داد که میانگین و انحراف معیار سن پدران تهرانی مورد بررسی برابر ۵۰/۳۴ و ۱۱/۱۰ سال بود؛ ۹۸/۲٪ آن‌ها متأهل، ۱٪ همسر فوت شده و ۰/۸٪ نیز جدا شده از همسر (طلاق گرفته) بودند؛ اکثریت ۲۹/۹٪ آن‌ها دارای تحصیلات کارشناسی، ۱۴/۸٪ کارشناسی ارشد و بالاتر، ۱۴/۱٪ فوق دیپلم و ۴۱/۱٪ نیز دیپلم و پایین‌تر بوده و ۷۵/۳٪ آن‌ها شاغل بودند. از منظر درآمد ۴۰/۶٪ پاسخ‌گویان دارای درآمد ۱۷/۵ میلیون تومان به بالا، ۱۹٪ درآمد بین ۱۵ الی ۱۷/۵ و ۱۷/۴٪ درآمدی بین ۱۲/۵ الی ۱۵ میلیون تومان بوده و ۲۲/۹٪ نیز درآمدشان ۱۲/۵ میلیون به پایین بود.

۴-۱. یافته‌های توصیفی

جدول (۲) دربرگیرنده توصیف متغیر سرمایه فرهنگی خانواده و متغیرهای مستقل تحقیق است. بررسی یافته‌های حاصل از توصیف متغیر سرمایه فرهنگی خانواده و ابعاد آن نشان می‌دهد که میانگین سرمایه فرهنگی خانواده نزد پاسخ‌گویان تحقیق برابر ۱۸۹/۸۵ با انحراف معیار ۳۹/۹۲ است که پایین‌تر از حد متوسط (۱۹۷) و در حد متوسط به پایین محسوب می‌گردد؛ هم‌چنین، کمینه شاخص سرمایه فرهنگی خانواده در این پژوهش ۱۱۴، بیشینه آن ۲۹۳ و دامنه تغییر نمرات برابر ۱۷۹ است؛ هم‌چنین، میانگین بُعد سرمایه فرهنگی تجسم یافته در حد متوسط، میانگین بُعد سرمایه فرهنگی عینیت یافته بالاتر از حد متوسط و میانگین بُعد سرمایه فرهنگی نهادینه شده نیز کمتر از حد متوسط است؛ هم‌چنین، بررسی توزیع طبقاتی شاخص سرمایه فرهنگی خانواده و ابعاد آن نیز نشان داد که میزان سرمایه اجتماعی ۴۳٪ از پاسخ‌گویان در حد پایین و ضعیف، ۴۱/۴٪ در حد متوسط و ۱۵/۶٪ در حد بالا بود و در میان ابعاد سرمایه فرهنگی خانواده بُعد عینیت یافته از

جدول ۱: توصیف پراکندگی سرمایه فرهنگی، سرمایه اجتماعی، مصرف فرهنگی و سبک تربیتی (نگارندگان، ۱۴۰۳).

Table 1: Description of the distribution of cultural capital, social capital, cultural consumption, and educational style (Authors, 2024).

متغیر	حداقل	حداکثر	دامنه تغییر	میانگین	میانگین متوسط	انحراف معیار	توزیع طبقاتی		
							پایین	متوسط	بالا
بعد تجسم یافته	۳۹	۱۳۵	۹۶	۸۲.۶۳	۸۰	۱۹.۲۴	۲۹.۷	۵۷.۳	۱۳
بعد عینیت یافته	۲۳	۷۵	۵۲	۵۲.۷۴	۴۸	۱۱.۷۵	۱۷.۴	۴۳.۸	۳۸.۸
بعد نهادینه شده	۲۷	۱۰۷	۸۰	۵۴.۴۷	۶۹	۱۷.۲۳	۵۰.۸	۴۱.۴	۷.۸
سرمایه فرهنگی خانواده	۱۱۴	۲۹۳	۱۷۹	۱۸۹.۸۵	۱۹۷	۳۹.۹۲	۴۳	۴۱.۴	۱۵.۶
سرمایه اجتماعی پدر	۹۹	۳۰۶	۲۰۷	۱۷۱.۳۳	۱۹۲	۴۱.۷۹	۵۳.۴	۳۸	۸.۶
مصرف فرهنگی پدر	۴۸	۱۲۵	۷۷	۸۳.۹۱	۸۴	۱۴.۱۶	۲۶.۳	۶۱.۵	۱۲.۲
سبک سهل گیرانه	۱۷	۴۰	۲۳	۲۸.۵۷	۳۰	۴.۶۷	۱۸.۵	۶۱.۷	۱۹.۸
سبک مستبدانه	۹	۳۹	۳۰	۲۲.۲۷	۲۷	۶.۳۷	۴۰.۱	۴۰.۴	۱۹.۵
سبک مقتدرانه	۲۹	۵۳	۲۴	۴۱.۷۳	۳۳	۵.۰۲	۲۲.۱	۵۲.۶	۲۵.۳

وضعیت مطلوب‌تر و بُعد نهادینه‌شده از وضعیت بغرنج‌تر و ضعیف‌تری برخوردار هستند. میانگین سرمایه اجتماعی پدر نزد پاسخ‌گویان تحقیق برابر ۱۷۱/۳۳ با انحراف معیار ۴۱/۷۹ است که پایین‌تر از حد متوسط (۱۹۲) محسوب می‌گردد؛ میزان سرمایه اجتماعی ۵۳/۴٪ از پاسخ‌گویان در حد پایین و ضعیف، ۳۸٪ در حد متوسط و ۸/۶٪ در حد بالا است؛ لذا، سرمایه اجتماعی نزد نیمی از پاسخ‌گویان به این پژوهش در حد پایین و ضعیف و نزد نیمی دیگر در حد متوسط است. میانگین مصرف فرهنگی پدر نزد پاسخ‌گویان تحقیق برابر ۸۳/۹۱ با انحراف معیار ۱۴/۱۶ بوده که در حد متوسط (۸۴) است؛ هم‌چنین، میانگین بُعد مصرف موسیقی پدران در حد متوسط، میانگین بُعد مصرف ادبی کمتر از حد متوسط و میانگین بُعد مصرف موسیقیایی بالاتر از حد متوسط است. از این منظر، مصرف فیلم نزد پدران بالا و مصرف کتاب پایین و مصرف موسیقی در حد متوسط است. میانگین سبک‌های تربیتی سهل‌گیرانه، مستبدانه و مقتدرانه به ترتیب در حد متوسط، کمتر از حد متوسط و بالاتر از حد متوسط است؛ به عبارتی، میانگین اعمال سبک تربیتی مقتدرانه نزد پدران تهرانی بالاتر از سبک تربیتی سهل‌گیرانه و استبدادی می‌باشد. توزیع طبقاتی این شاخص حکایت از این دارد که پایین‌ترین میزان اعمال سبک تربیتی متعلق به سبک تربیتی مستبدانه (۴۰/۱٪) و بالاترین میزان اعمال سبک تربیتی متعلق به سبک تربیتی مقتدرانه (۲۵/۳٪) است و سبک تربیتی سهل‌گیرانه در ۶۱/۷٪ از موارد در حد متوسط، ۱۹/۸٪ در حد بالا و ۱۸/۵٪ در حد پایین اعمال می‌گردد.

۴-۲. یافته‌های استنباطی

به منظور تعیین نوع آزمون مورداستفاده برای ارزیابی فرضیه‌های تحقیق، آزمون کالمرگروف-اسمیرنوف به کار گرفته شد. یافته‌های حاصل از بررسی آزمون مذکور پیرامون ارزیابی توزیع متغیر سرمایه فرهنگی خانواده به مثابه متغیر وابسته نشان داد که متغیر سرمایه فرهنگی خانواده واجد توزیع نرمالی نیست (K-S=094/0)، (P-Value=000/0) و لذا جهت

جدول ۲: نتایج آزمون کولمگوروف-اسمیرنوف (نگارندگان، ۱۴۰۳).
Table 2: Results of the Kolmogorov-Smirnov test (Authors, 2024).

متغیر	پارامترهای نرمال		تفاوت‌های افراطی			سطح معنی‌داری
	میانگین	انحراف معیار	مطلق	مثبت	منفی	
سرمایه فرهنگی خانواده	۱۸۹.۸۵	۳۹.۹۲	۰.۰۹۴	۰.۰۹۴	-۰.۰۴۸	۰.۰۰۰

آزمون فرضیه‌های مرتبط به این متغیر از آماره‌های ناپارامتریک بهره گرفته شد. به منظور بررسی رابطه تحصیلات و درآمد پدر با سرمایه فرهنگی خانواده، آزمون کروسکال والیس مورداستفاده قرار

جدول ۳: رتبه‌بندی سرمایه فرهنگی خانواده بر مبنای میزان تحصیلات و درآمد (نگارندگان، ۱۴۰۳).
Table 3: Ranking of family cultural capital based on education and income (Authors, 2024).

رتبه‌بندی پدر	فراوانی	رتبه‌بندی میانگین	درآمد پدر	فراوانی	رتبه‌بندی میانگین
ابتدایی	۱۱	۱۵۳.۳۶	بین ۵ تا ۷/۵ میلیون	۴	۴۸.۵۰
سیکل	۲۴	۱۳۲.۶۰	۷/۵ الی ۱۰ میلیون	۴۳	۲۱۹.۹۳
متوسطه	۵۷	۱۷۹.۰۲	۱۰ الی ۱۲/۵ میلیون	۴۱	۱۵۴.۹۱

۱۶۶.۹۸	۶۷	۱۲/۵ الی ۱۵ میلیون	۱۴۸.۰۹	۶۶	دیپلم
۲۰۱.۸۹	۷۳	۱۵ الی ۱۷/۵ میلیون	۱۷۱.۰۴	۵۴	فوق دیپلم
۲۰۷.۰۹	۱۵۶	۱۷/۵ میلیون به بالا	۲۲۴.۸۷	۱۱۵	کارشناسی
			۲۱۶.۷۱	۴۳	کارشناسی ارشد
			۳۳۲.۷۱	۱۴	دکتري

جدول ۴: نتایج آزمون کروسکال والیس سرمایه فرهنگی خانواده بر مبنای میزان تحصیلات پدر (نگارندگان، ۱۴۰۳).

Table 4: Results of the Kruskal-Wallis test of family cultural capital based on the father's level of education (Authors, 2020).

آماره	تحصیلات * سرمایه فرهنگی خانواده	درآمد * سرمایه فرهنگی خانواده
کای اسکوئر	۵۵.۹۷۲	۲۲.۴۳۸
درجه آزادی	۷	۵
سطح معنی داری	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰

گرفته که نتایج آن به قرار جدول زیر است.

نتایج ارزیابی فرضیه رابطه تحصیلات پدر و سرمایه فرهنگی خانواده گویای آن است که رابطه معناداری میان این دو متغیر براساس آزمون کروسکال والیس وجود دارد (Chi-Square=55.972)، (P-Value=000/0). رتبه بندی سرمایه فرهنگی خانواده بر مبنای میزان تحصیلات پدر نشان داد که با افزایش میزان تحصیلات پدر، بر میزان سرمایه فرهنگی اعضای خانواده افزوده می‌گردد؛ میانگین رتبه سرمایه فرهنگی خانواده پدرانی که مدرک تحصیلی دکتري، کارشناسی ارشد و کارشناسی داشتند به ترتیب برابر ۳۲۱/۷۱، ۲۱۶/۷۱ و ۲۲۴/۸۷ بوده و میانگین رتبه سرمایه فرهنگی خانواده پدرانی که مدرک ابتدایی، سیکل و مدرک متوسطه داشتند به ترتیب برابر ۱۵۳/۳۶، ۱۳۲/۶۰ و ۱۷۹/۵۲ بود. بر این اساس، یافته‌ها نشان می‌دهد سطح تحصیلات پدر به صورت خطی بر سرمایه فرهنگی خانواده تأثیر می‌گذارد. نکته قابل توجه این‌که این اثرگذاری در مقطع دکتري نسبت به دیپلم ۲/۴ برابر بیشتر است. این یافته از دو جهت نوآورانه است: (۱) تأیید نظریه بورديو درباره تبدیل سرمایه نهادی به فرهنگی در بافت ایرانی؛ و ۲- نشان دادن شکاف معنادار بین تحصیلات عالی و متوسطه.

نتایج ارزیابی فرضیه رابطه میزان درآمد پدر و سرمایه فرهنگی خانواده نیز گویای آن بود که رابطه معناداری میان این دو متغیر براساس آزمون کروسکال والیس وجود دارد (Chi-Square=438.22)، (P-Value=000/0). رتبه بندی سرمایه فرهنگی خانواده بر مبنای میزان درآمد پدر گویای آن بود که با افزایش میزان درآمد پدر (به استثناء طبقه درآمدی ۷/۵ الی ۱۰ میلیون)، بر میزان سرمایه فرهنگی اعضای خانواده افزوده می‌گردد؛ میانگین رتبه سرمایه فرهنگی خانواده براساس میزان درآمد پدر خانواده افزایش می‌یابد، به طوری که پدران دارای درآمد ۱۷/۵ میلیون تومان به بالا و ۱۵ الی ۱۷/۵ میلیون تومان به ترتیب با میانگین ۲۰۷/۰۹ و ۲۰۱/۸۹ از سرمایه فرهنگی بالاتری نسبت به سایر گروه‌های درآمدی برخوردار بوده و سرمایه فرهنگی خانواده پدران دارای درآمد ۵ تا ۷/۵ میلیون تومان کمتر از سایر گروه‌ها بود؛ بنابراین، یافته‌ها در حوزه درآمد گویای الگوی غیرخطی تأثیر درآمد بر سرمایه فرهنگی خانواده هستند؛ به عبارتی، برخلاف انتظار، گروه درآمدی ۷/۵-۱۰ میلیون تومان نسبت به گروه‌های بالاتر (مثل ۱۵-۱۷/۵ میلیون) سرمایه فرهنگی بیشتری نشان داد. این نتیجه با مطالعات «کلانتری» (۱۳۹۲) هم‌سوست که بیان می‌کند حد بهینه‌ای از درآمد برای سرمایه‌گذاری فرهنگی وجود دارد. جهت بررسی رابطه مصرف فرهنگی پدر، سرمایه اجتماعی و سبک‌های تربیتی با سرمایه فرهنگی خانواده، آزمون ضریب

جدول ۵: نتایج آزمون ضریب هم‌بستگی اسپیرمن پیرامون رابطه مصرف فرهنگی پدر، سرمایه اجتماعی و سبک‌های تربیتی با سرمایه فرهنگی خانواده (نگارندگان، ۱۴۰۳).

Table 5: Results of the Spearman correlation coefficient test on the relationship between father's cultural consumption, social capital, and parenting styles with family cultural capital (Authors, 2020).

سطح معنی داری	ضریب هم‌بستگی	فرضیه	
۰.۲۷۵	۰.۰۵۶	مصرف موسیقی	سرمایه فرهنگی خانواده مصرف فرهنگی پدر *
۰.۰۰۰	۰.۴۶۸	مصرف ادبی (کتاب)	
۰.۰۰۰	۰.۲۷۹	مصرف فیلم	
۰.۰۰۰	۰.۳۸۹	مصرف فرهنگی پدر	
۰.۷۲۹	-۰.۰۱۸	اعتماد سازمانی	سرمایه اجتماعی پدر * سرمایه فرهنگی خانواده
۰.۳۵۵	۰.۰۴۷	اعتماد عمومی	
۰.۰۰۰	۰.۴۳۱	مشارکت انجمنی	
۰.۰۰۰	۰.۲۲۳	مشارکت عمومی	
۰.۰۰۰	۰.۲۷۲	انسجام اجتماعی	
۰.۰۰۰	۰.۴۷۴	بده‌وبستان اجتماعی	
۰.۰۰۰	۰.۲۰۳	پیوندها و تعاملات اجتماعی	
۰.۰۰۰	۰.۳۷۸	سرمایه اجتماعی پدر	
۰.۰۰۰	-۰.۱۹۱	سبک تربیتی سهل‌گیرانه	سبک تربیتی پدر * سرمایه فرهنگی خانواده
۰.۰۰۰	-۰.۳۴۳	سبک تربیتی مستبدانه	
۰.۳۴۸	۰.۰۴۸	سبک تربیتی مقتدارانه	

هم‌بستگی اسپیرمن مورد استفاده قرار گرفت.

نتایج ارزیابی فرضیه رابطه میان مصرف فرهنگی پدر و سرمایه فرهنگی خانواده نشان می‌دهد که ارتباط معنادار، مستقیم و مثبتی میان مصرف فرهنگی پدر و سرمایه فرهنگی خانواده وجود دارد ($r_s=389/0$)، ($P\text{-Value}=000/0$)، به طوری که با افزایش میزان مصرف فرهنگی پدر در قالب مصرف ادبی و مصرف فیلم، بر میزان سرمایه فرهنگی اعضای خانواده افزوده می‌گردد. در این میان، بررسی رابطه ابعاد مصرف فرهنگی پدر با سرمایه فرهنگی خانواده نیز بیانگر آن است که رابطه میان مصرف موسیقی با سرمایه فرهنگی خانواده معنادار نیست ($r_s=056/0$)، ($P\text{-Value}=275/0$)، اما با افزایش مصرف فرهنگی ادبی ($r_s=468/0$)، ($P\text{-Value}=000/0$) در قالب مطالعه کتب در ژانرها و سبک‌های مختلف و نیز با افزایش مصرف فیلم ($r_s=279/0$)، ($P\text{-Value}=000/0$) نزد پدران بر میزان سرمایه فرهنگی اعضای خانواده افزوده می‌گردد. در رابطه با تعامل مصرف فرهنگی پدر و سرمایه فرهنگی خانواده، یکی از مکانیسم‌های خاصی که در بافت فرهنگ ایرانی در این تحقیق به دست آمده، فقدان اثر موسیقی در شرایطی اثرگذاری مصرف فیلم بود. این امر نشان

می‌دهد در ایران، رسانه‌های تصویری نسبت به صوتی نقش پررنگ‌تری در انتقال فرهنگی دارند. نتایج ارزیابی فرضیه رابطه میان سرمایه اجتماعی پدر و سرمایه فرهنگی خانواده گویای آن بود که ارتباط معنادار، مستقیم و مثبتی میان سرمایه اجتماعی پدر و سرمایه فرهنگی خانواده وجود دارد ($r_s=378/0$)، ($P\text{-Value}=000/0$)، به طوری که با افزایش میزان سرمایه اجتماعی پدر در قالب ارتقاء سطح عضویت و مشارکت انجمنی و مشارکت عمومی، افزایش انسجام اجتماعی، بیشینه گردیدن بده‌وبستان و پیوندها و تعاملات اجتماعی، بر میزان سرمایه فرهنگی اعضای خانواده افزوده می‌گردد. بررسی رابطه ابعاد سرمایه اجتماعی پدر با سرمایه فرهنگی خانواده نیز نشان داد که رابطه میان اعتماد سازمانی ($P\text{-Value}=729/0$) و اعتماد عمومی ($P\text{-Value}=355/0$) با سرمایه فرهنگی خانواده معنادار نبوده، اما به ترتیب با افزایش بده‌وبستان اجتماعی ($r_s=474/0$)، مشارکت انجمنی ($r_s=431/0$)، انسجام اجتماعی ($r_s=272/0$)، مشارکت عمومی ($r_s=223/0$) و پیوندها و تعاملات اجتماعی پدر ($r_s=203/0$) بر میزان سرمایه فرهنگی اعضای خانواده افزوده می‌گردد. از دیگر مکانیسم‌های خاص اکتشافی در این پژوهش در حوزه سرمایه اجتماعی خانواده مشاهده شد. این مکانیسم مرتبط به فرهنگی ایرانی مرتبط به عدم نقش اعتماد سازمانی/عمومی در حالی بود که مؤلفه بده‌وبستان اجتماعی اثر قوی بر سرمایه فرهنگی خانواده داشت؛ این یافته نظریه کلمن را اصلاح می‌کند و نشان می‌دهد در ایران، شبکه‌های غیررسمی (مثل خویشاوندی) از نهادهای رسمی مؤثرترند.

بررسی نتایج ارزیابی فرضیه رابطه میان سبک تربیتی پدر و سرمایه فرهنگی خانواده نشان داد که ارتباط معنادار و معکوسی میان برخی ابعاد سبک تربیتی به کارگرفته شده توسط پدر و سرمایه فرهنگی خانواده وجود دارد؛ بهره‌گیری از سبک‌های تربیتی سهل‌گیرانه ($r_s=191/0-$)، ($P\text{-Value}=000/0$) و مستبدانه ($r_s=343/0-$)، ($P\text{-Value}=000/0$) ارتباط منفی و معکوسی با سرمایه فرهنگی خانواده داشتند؛ بدین معنی که نه فقط سهل‌گیری و رهاکردن مسائل تربیتی و پرورشی خانواده به حال خود موجب تنزل میزان سرمایه فرهنگی می‌گردد، بلکه به کارگیری سبک‌های تربیتی استبدادی و زورگویانه نیز تأثیر معکوسی بر سرمایه فرهنگی خانواده نهاده و با شدت بیشتری موجب کاهش آن می‌شود. بر این اساس، ارتقاء سرمایه فرهنگی با زورگویی تمام و سهل‌گیری خالص امکان‌پذیر نیست. در عین حال، سبک‌های تربیتی مقتدرانه نیز هرچند دارای یک رابطه ضعیف با سرمایه فرهنگی خانواده است، اما این رابطه از منظر آماری معنادار نیست ($r_s=048/0-$)، ($P=348/0$) Value). لازم به ذکر است که برخی نتایج این پژوهش، عدم معناداری سبک مقتدرانه و اثر معکوس سبک مستبدانه بر سرمایه فرهنگی خانواده، فرضیات رایج را به چالش کشیده است؛ در حالی که نظریه بامریند (۱۹۶۶) پیش‌بینی می‌کرد این سبک مؤثرترین است؛ داده‌های ایرانی نشان داد حتی پدران مقتدر هم لزوماً موفق به انتقال فرهنگی نمی‌شوند. این یافته نیاز به بازنگری در بومی‌سازی نظریه‌های تربیتی را نشان می‌دهد؛ هم‌چنین، اثر معکوس سبک مستبدانه که شدت این رابطه منفی ($-0/234$) از اثر مثبت مصرف کتاب ($0/47$) کمتر نیست. این نتیجه با مطالعه «پوررحیمی» (۱۳۹۹) تضاد دارد و نشان دهنده حساسیت بالای انتقال فرهنگی به شیوه‌های تربیتی در ایران است.

۵. نتیجه‌گیری

نتایج این پژوهش در قالب پنج فرضیه نشان دادند که با افزایش میزان تحصیلات پدر، بر میزان سرمایه فرهنگی اعضای خانواده افزوده می‌گردد و میانگین رتبه سرمایه فرهنگی خانواده پدرانی که مدارک تحصیلی با (دکتری، کارشناسی ارشد و کارشناسی) بیشتر از میزان سرمایه فرهنگی خانواده پدرانی است که میزان تحصیلات کمتر دارند؛ این یافته هم‌سو با نتایج تحقیقات: «حقیقتیان» (۱۳۹۳)، «صفایی» و «بهادری» (۱۳۹۷)، «رویین‌تن» و همکاران (۱۴۰۱) و «سالیس» (۲۰۱۱) است. در این حوزه، مطالعات صفایی و بهادری (۱۳۹۷) گویای آن بوده که به هر اندازه فرهنگ مدرسه بهتر ارزیابی گردد، عملکرد دانش‌آموزان بهتر شده و به هر اندازه سرمایه فرهنگی خانواده غنی‌تر گردد، عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان مطلوب‌تر می‌شود. رویین‌تن و همکاران (۱۴۰۱) در تحقیقی بدین نتیجه دست یافتند که سرمایه فرهنگی خانواده و کیفیت زندگی، مهم‌ترین عامل پیش‌بینی‌کننده عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان هستند. «سالیس» (۲۰۱۱) معتقد است که آموزش که خود مرتبط به افزایش تحصیلات والدین و فرزندان است، اثرگذاری قابل توجهی بر طبقه اجتماعی فرد و امکان کسب

موقعیت‌های مناسب حرفه‌ای و سبک زندگی داشته و بدین واسطه بر سرمایه فرهنگی خانواده مؤثر است. «جاگر» (۲۰۰۹) نشان داده که از طریق سه مکانیسم: برخورداری والدین از سرمایه فرهنگی در قالب تحصیلات، توانمندی انتقال میان نسلی سرمایه فرهنگی و توانمندی فرزندان در کسب سرمایه فرهنگی و تبدیل آن به موفقیت آموزشی، بسترهای لازم جهت ارتقاء سرمایه فرهنگی از مسیر آموزش در حوزه خانواده فراهم شده و سرمایه فرهنگی در والدین سبب ارتقاء سرمایه فرهنگی کل خانواده و فرزندان می‌گردد. پدران با تحصیلات مختلف، از منابع و سرمایه‌های فرهنگی متفاوتی بهره‌مند هستند؛ و لذا شیوه‌ها و ترجیحات فرهنگی گوناگونی داشته که آن‌را از مسیر تربیت فرزندان، بر شیوه و نوع مصرف و دستیابی به سرمایه‌های فرهنگی فرزندان‌شان اثر می‌نهند. در عین حال، با تأکیدی که در جامعه معاصر بر عاملیت افراد در شکل دادن به هویت و سبک زندگی می‌گردد، تحصیلات و آموزش نقش حائز اهمیتی در شکل‌گیری سرمایه و منابع فرهنگی فرزندان و گزینش سبک‌هایی خاص از زندگی برای آن‌ها دارند. برخورداری از پیش‌زمینه‌های خانواده بالأخص والدین فعال فرهنگی، علاقه‌مندی خانواده را به فرهنگ و هنرهای گوناگون ارتقاء می‌بخشد؛ بدین ترتیب، با افزایش سطح تحصیلات پدر بر میزان سرمایه فرهنگی خانواده افزوده می‌گردد. بچه‌ها سرمایه فرهنگی را یا به صورت غیرمستقیم از مسیر قرارگرفتن در معرض سرمایه فرهنگی والدین به دست می‌آورند و یا فعالانه از مسیر تلاش مستقیم و عمدی والدین برای انتقال سرمایه فرهنگی به اعضای خانواده به ارث می‌برند؛ به طوری که سرمایه فرهنگی پدران دارای تحصیلات بالاتر بیشتر از دیگران در زبان، دانش، رفتار و اخلاق فردی آن‌ها نمود یافته و به شکل عادت‌واره و ذائقه درآمده و اعضای خانواده زمانی که در معرض این ذائقه‌ها و عادت‌واره‌ها قرار می‌گیرند، بدان تمایل یافته، علاقه‌مند می‌گردند و آن‌را بیشتر درونی می‌سازند. افزایش سطح تحصیلات والدین بالأخص پدران موجب انحصارطلبی فرهنگی نازل‌تر و در نتیجه تساهل‌طلبی فرهنگی بالاتر در قبال سبک‌ها و سلیق فرهنگی اعضای خانواده گردیده و به طرق و سویه‌های مختلف اجازه بسط سرمایه‌های فرهنگی عینی، نهادینه و تجسد یافته را فراهم می‌سازد.

در بخش دیگری از یافته‌ها نشان داده شد با افزایش میزان مصرف فرهنگی پدر در قالب مصرف ادبی و مصرف فیلم، بر میزان سرمایه فرهنگی اعضای خانواده افزوده می‌گردد؛ این یافته هم‌سو با نتایج تحقیقات: «حیدری‌گرچی» و «جباری» (۱۴۰۱)، «نجفی» و همکاران (۱۴۰۱) و «هوانگ» (۲۰۱۹) است. نجفی و همکاران (۱۴۰۱) در تحقیقی نشان دادند که هم‌بستگی نسبتاً مطلوبی میان ذائقه مصرف کتاب با تحصیلات فردی، انجام فعالیت‌های فرهنگی و هنری، علاقه‌مندی به کتاب، مصرف موسیقی و فیلم و سریال وجود دارد؛ مصرف فرهنگی بیشتر، متفاوت و متنوع کتب توسط والدین در خانواده خود موجب افزایش سطح سرمایه فرهنگی، ارتقاء سطح ارزش‌های فرهنگی، مهارت‌های فرهنگی و پیشینه‌گردیدن فعالیت‌ها و بهبود ترجیحات فرهنگی اعضای خانواده می‌گردد. پژوهش «لارسون» (۲۰۱۴) حکایت از این دارد که سرمایه فرهنگی یک حالت انباشتی و دیالکتیکی دارد؛ بدین معنی که افرادی که سرمایه فرهنگی بالاتری دارند، مصرف و مطالعه کتاب بالاتری در سبد استفاده خود دارند و بالعکس، ذائقه فرهنگی بالاتر موجب تقویت سرمایه فرهنگی کتاب‌خوانی و سایر فعالیت‌های فرهنگی می‌گردد (به نقل از: نجفی و همکاران، ۱۴۰۱). به طور کلی، پدروانی که مصرف فرهنگی نازل‌تری در قالب مصرف ادبی و فیلم دارند، تأثیر کمتری بر بهبود سرمایه فرهنگی فرزندان‌شان دارند. در مقابل کسانی که ذائقه فرهنگی بالاتر در قالب مطالعه کتب مختلف و مشاهده فیلم در ژانرهای گوناگون دارند، کتاب‌های بیشتر و متنوعی را مطالعه می‌کنند موجب می‌گردند تا میل به مطالعه در فرزندان‌شان نهادینه گردد، علاقه‌مندی آن‌ها به مسائل فرهنگی و اجتماعی بیشتر شده، ترجیحات و ارزش‌های فرهنگی‌شان شکل گرفته و در نتیجه ذائقه‌های فرهنگی متفاوت خانواده‌ها، مصرف فرآورده‌های فرهنگی نزد آن‌ها متفاوت گردیده و بدین ترتیب سبک و سلیق و عادت‌واره‌های فرهنگی متفاوتی در بین اعضای خانواده‌شان شکل می‌گیرد. به اعتقاد بوردیو، مصرف، بالأخص مصرف کالاهای فرهنگی متأثر از ذائقه افراد بوده و این ذائقه خود حاصل پیشینه طبقاتی است؛ لذا گروه‌های اجتماعی خاص با الگوهای مصرفی در تمامی زمینه‌ها، از جمله: نوع تغذیه، ورزش و مصرف کالاهای فرهنگی سعی در مجزا کردن خود از دیگران و ارائه سبک متمایز خویش دارند. باتوجه به این مسئله، افرادی که بر مبنای پیشینه طبقاتی خویش، از ذائقه متعالی برخوردار بوده و سعی در مصرف کالاهای فرهنگی و دستیابی به سبک زندگی متعالی هستند؛ لذا از سرمایه‌های فرهنگی بالاتری نیز برخوردار گردیده و در مقابل،

افرادی که از سلیقه‌های میان‌مایه و عامیانه متناسب با خاستگاه اجتماعی پایین برخوردار هستند، در نتیجه در مصرف کالاهای فرهنگی در سلسله‌مراتب پایین قرار گرفته و به تناسب آن سرمایه فرهنگی آن‌ها تنزل پیدا می‌کند. از این حیث، مصرف انواع کالاهای فرهنگی به نسبت سطح آن‌ها در سلسله‌مراتب ارزش‌های هنری می‌تواند مصرف‌کنندگان را به مثابه صاحبان سبک‌های فرهنگی متعالی، میان‌مایه و عامیانه، هویت بخشد و معرفی نماید (حاجی‌زاده و رضوی، ۱۳۹۴) و به تناسب بر میل به افزایش یا کاهش سرمایه فرهنگی آن‌ها بیافزاید؛ بدین ترتیب، افزایش مصرف کالاهای فرهنگی نزد والدین در خانواده منجر به بهبود و ارتقاء سطح سرمایه‌های فرهنگی خانواده می‌گردد.

در بخش دیگر نتایج، نشان داده شد که میانگین رتبه سرمایه فرهنگی خانواده براساس میزان درآمد پدر خانواده افزایش می‌یابد؛ این یافته هم‌سو با نتایج تحقیقات: «خدایی» (۱۳۸۷)، «علی بابایی» و «باینگانی» (۱۳۸۸) و «فائقی» و «باینگانی» (۱۳۹۹) است. در این حوزه، خدایی (۱۳۸۷) طی تحقیقی نشان داده بدین صورت که سرمایه اقتصادی والدین، احتمال قبولی داوطلبان را در آزمون سراسری ارتقاء می‌بخشد. علی بابایی و باینگانی (۱۳۸۸) در تحقیقی با عنوان «بررسی میزان تأثیر سرمایه‌های اقتصادی و اجتماعی بر سرمایه فرهنگی» نشان دادند که از بین مؤلفه‌های سرمایه اقتصادی، برخورداری از وسایل رفاهی بیشترین نقش را در تبیین سرمایه فرهنگی داشته‌اند. نتایج مطالعات فائقی و باینگانی (۱۳۹۹) گویای آن بود که پایگاه اقتصادی-اجتماعی ارتباط معناداری با سرمایه فرهنگی داشته و این شاخص بالاترین سطح تبیین‌کنندگی را بر بُعد سرمایه فرهنگی نهادینه داشته است. کودکان و اعضای خانواده‌های طبقات فرادست و با درآمد کمتر به میزان سرمایه‌گذاری فرهنگی والدین‌شان پرورش می‌یابند و در قیاس با کودکان فرودست، امکان موفقیت بالاتری برای آنان فراهم است؛ از این رو، جلوه‌های مختلف سرمایه فرهنگی والدین به مثابه سرمایه فرهنگی تمایزبخش برای فرزندان متأثر از سطوح برخورداری اقتصادی آنان بوده و خانواده‌هایی که در آن‌ها درآمد بیشتری وجود دارد، طبعاً والدین و به‌ویژه پدران مصرف فرهنگی و سرمایه‌های نهادینه، عینیت یافته و متجسد فرهنگی بالاتری کسب نموده و کودکان در این خانواده‌ها منش و سبک زندگی والدین خویش را دنبال نموده و سرمایه اقتصادی خانواده در اقشار برخوردارتر موجب بهره‌مندی بیشتر فرزندان خانواده از سرمایه فرهنگی و افزایش قدرت چانه‌زنی فرهنگی آنان می‌گردد. افراد با برخورداری از سرمایه‌های اقتصادی می‌توانند کالاهای فرهنگی بالاتری در اختیار داشته باشند و امکانات تحصیلی و آموزشی بیشتری برای فرزندان و اعضای خانواده فراهم نمایند و از این مسیر، سرمایه فرهنگی خود و خانواده‌شان را ارتقاء بخشند (خدایی، ۱۳۸۷). برخورداری از درآمد و سایر اشکال سرمایه‌های اقتصادی سبب افزایش رضایت‌مندی فردی و ایجاد احساس سازگاری نسبت به زندگی می‌گردد؛ و لذا، اطمینان و آرامش خاطر بیشتری به همراه می‌آورد که سبب می‌گردد افراد با آرامش بیشتر در پی کسب سرمایه فرهنگی بروند. درآمد بالا هم‌سو با توزیع مطلوب ثروت درمیان اقشار مختلف جامعه، منجر به ایجاد امنیت روانی و ذهنی می‌گردد؛ چرا که درآمد بیشتر فرصت‌های بالاتری برای افراد فراهم می‌سازد تا آنان بهتر و بیشتر قادر باشند تا از کالاها و خدمات فرهنگی موردنیاز خویش بهره‌گیرند. آن گروه از خانواده‌هایی که پدران در آن‌ها از درآمد بالایی برخوردار هستند فرصت و مجال بیشتری برای فرزندان و سایر اعضای خانواده‌شان فراهم می‌نمایند تا تجارب، مهارت‌ها و دانش‌هایی چون: مهارت‌های برقراری رابطه با دیگران، خوب صحبت‌نمودن، خود درس دادن، پشت‌کار داشتن و یا کسب دانش ریاضی یا فهم زبان دوم را به دست آورند.

نتایج حاصل از تحلیل تعامل سرمایه اجتماعی پدر و سرمایه فرهنگی خانواده نشان داد که با افزایش میزان سرمایه اجتماعی پدر بر میزان سرمایه فرهنگی اعضای خانواده افزوده می‌گردد؛ این یافته هم‌سو با نتایج تحقیقات علی بابایی و باینگانی (۱۳۸۸)، «حسین پناهی» و همکاران (۱۳۹۴) و «حسین زاده» و «ممبینی» (۱۳۹۷) است. حسین پناهی و همکاران (۱۳۹۴) بر اثرگذاری متوسط تا شدید سرمایه اجتماعی در قالب ابعاد آگاهی، اعتماد عمومی و مشارکت اجتماعی بر سرمایه فرهنگی تأکید نمودند. نتایج پژوهش حسین زاده و ممبینی (۱۳۹۷) گویای آن بوده که میان سرمایه فرهنگی فرزندان، والدین، سرمایه اجتماعی فرزندان و والدین، سرمایه اقتصادی والدین و فرزندان با نابرابری آموزشی ارتباط معنادار و منفی وجود دارد. «کلمن» (۱۳۹۰) معتقد است که فقدان سرمایه اجتماعی در خانواده مانع از آن می‌گردد که کودکان قادر باشند از سرمایه انسانی والدین‌شان بهره‌گیرند و هم‌چنین، سبب ارتقاء نرخ ترک تحصیل درمیان فرزندان آن‌ها می‌گردد. کلمن

(۱۳۹۰) طی مطالعات خویش، بدین نتیجه دست یافت که سرمایه اجتماعی در خانواده، منبعی برای تحصیل فرزندان خانواده می باشد، همان گونه که سرمایه های مالی و انسانی اثرگذاری این چنینی دارند. کلمن معتقد بود، در صورتی که کیفیت روابط میان اعضای یک گروه اجتماعی از جمله خانواده به صورتی باشد که اعضاء قادر باشند از توانمندی و اندوخته های یک دیگر بهره گیرند، می توان گفت که آن گروه واجد سرمایه اجتماعی است؛ از این رو، در صورتی که رابطه بین والدین و فرزندان صمیمانه نباشد و یا والدین چندان در اختیار فرزندان نباشند، دارایی ها و اندوخته های فرهنگی و علمی آنان به فرزندان منتقل نمی گردد؛ در صورتی که روابط میان والدین بر مبنای احترام متقابل، صمیمانه و دگردوستانه تعریف شده باشند، می توان پیامدهای مطلوب آن را بر روابط با فرزندان نیز مشاهده نمود. بخشی از سرمایه فرهنگی نظیر ترجیحات، ارزش ها و مهارت های فرهنگی آموختنی بوده و از قبل فرآیند جامعه پذیری در خانواده و بر مبنای تعامل مطلوب و مشارکت و انسجام خانواده به فرزندان انتقال داده می شود (متقی و همکاران، ۱۴۰۰)؛ هم چنین، نتایج پژوهش حاضر این مسئله را آشکار ساخت که افزایش بده و بستان های اجتماعی پدران در جامعه و نیز افزایش عضویت و مشارکت های انجمنی (در قالب: مشارکت در اصناف، کانون های فرهنگی، انجمن ها و کانون های ادبی، سازمان های مردم نهاد، انجمن های علمی و تخصصی، ورزشی و تفریحی، مذهبی، خیریه ای و غیره) که موجب بسط شبکه روابط اجتماعی پدران در جامعه، آگاهی و آشنایی با کانون های مختلف فرهنگی و اجتماعی و افزایش پیوندها و تعاملات اجتماعی آنان با اشخاص واجد سرمایه های فرهنگی بالا می گردد؛ به صورت مستقیم و با شدت اثر بالا سبب علاقه مندی فرزندان به مسائل فرهنگی، جلب توجه آنان، میل به فعالیت های فرهنگی و ارتقاء سطح دانش و شناخت فرهنگی گردیده و بدین واسطه بسترهای افزایش سرمایه فرهنگی خانواده را فراهم می سازد. به تعبیری، سرمایه اجتماعی پدر از مسیر شبکه سازی های تودرتو و متقاطع مختلف شرایط را به منظور بسط سرمایه فرهنگی فرزندان فراهم می سازد.

در نهایت شواهد نشان داد که بهره گیری از سبک های تربیتی سهل گیرانه و مستبدانه ارتباط منفی و معکوسی با سرمایه فرهنگی خانواده دارد؛ این یافته هم سو با محدود تحقیقات موجود اعم از: «میرزاییگی» (۱۳۹۳) و «پوررحیمی» و همکاران (۱۳۹۴) است. پوررحیمی و همکاران (۱۳۹۹) طی تحقیقی در میان سرپرستان خانوار در شهر رشت نشان دادند که ارتباط معناداری میان سرمایه فرهنگی و سبک های فرزند پروری وجود داشته، به طوری که سبک های استبدادی اثرگذاری منفی بر سرمایه فرهنگی افراد دارد. والدین سبک های استبدادی استقلال فرزندان را محدود ساخته و از آنان انتظار دارند تا دستورات را بدون هیچ پرسشی اطاعت نمایند؛ اما فراگیری مسائل فرهنگی و بهبود فعالیت ها، ارزش ها، ترجیحات و کسب مدارک و مدارج فرهنگی با زور و اجبار والدین و امر و نهی شدید آن ها صورت نمی پذیرد و در صورتی که موجب کسب یک مدرک یا گواهینامه گردد، مهارت ها و فعالیت های فرهنگی حاصل از آن سطحی بوده و در وجود فرد نهادینه نمی گردد. به عبارتی، کودکانی که والدین خود را طردکننده و مستبد درک می کنند، سطوح بالایی از اضطراب را نشان خواهند داد و فرصت های کسب سرمایه های فرهنگی را از دست داده و در مقابله با مسائل و مشکلات عمدتاً از راهبردهای سازگار منفعل هم چون افسردگی و سرزنش خویش بهره می گیرند (رضوان خواه، ۱۳۸۸)؛ لذا، برخورداری از سبک فرزند پروری متقدرانه در قیاس با سایر روش های فرزند پروری، تأثیر بیشتری بر افزایش سرمایه فرهنگی خانواده دارد. این مسئله در مورد سبک های نسبتاً سهل گیرانه نیز صادق است؛ چراکه این گروه از والدین نیز در قبال فرزندان خود نفوذ یا اقتداری ندارند و کنترل آن ها بر فرزندان شان ضعیف است. در عین حال، والدینی که خود از سرمایه های فرهنگی ضعیفی بهره مند هستند، فضای تربیتی سطح پایین تری در خانه ایجاد می نمایند که در این فضا انتظار شناخت و رشد و شکوفایی فرهنگی دانش آموزان انتظاری نابه جا است. شواهد نشان می دهد که کودکان از مسیر همانندسازی رفتارها، منش و حالات عاطفی والدین را الگوبرداری می نمایند؛ از این رو، والدین تحصیل کرده که در قبال مسائل فرهنگی و تربیتی کودکان و نحوه رفتار صحیح با فرزندان شان آگاهی داشته و اجبار و سهل گیری تمام را در جریان تربیت فرزندان خود ناکارآمد می دانند، از مسیر بروز رفتارهای تربیتی مناسب و نیز در مواردی اصلاح رفتار خود، مدل مناسبی برای فرزندان خود فراهم می سازند که بدین وسیله فرزندان از تجارب، مهارت ها و دانش های فرهنگی آنان الگوبرداری نمایند. هم چنین، والدینی واجد سرمایه های فرهنگی

بالا و تحصیل کرده در تربیت فرزندان شان کمتر از سبک‌های مستبدانه بهره گرفته و با ایجاد یک فضای فرهنگی غنی در خانواده شرایط را برای افزایش سطح سرمایه فرهنگی فرزندان فراهم می‌کنند؛ بدین ترتیب، نوع سبک تربیتی اتخاذ شده از سوی والدین، به‌ویژه پدر می‌تواند بر کمیت و کیفیت تجارب فرهنگی کودکان مؤثر افتد.

با توجه به نتایج این پژوهش، توجه به ذائقه فرهنگی و نیاز مخاطبین به سرمایه فرهنگی در برنامه‌ریزی‌های فرهنگی، تمرکز بر مبحث کتاب‌خوانی و بسط ذائقه فرهنگی مصرف‌کنندگان در کشور و تأسیس مراکز فرهنگی-هنری در نواحی گوناگون شهر به منظور بسط ارزش‌های فرهنگی، مهارت‌های فرهنگی، فعالیت‌های فرهنگی و ارتقاء سطح ترجیحات شهروندی خانواده‌ها، تفهیم و آموزش ارزش‌های همکاری، تعاون و هم‌یاری به خانواده‌ها به منظور بسترسازی تولید سرمایه اجتماعی، سرمایه‌گذاری نهادهای دولتی در آموزش به خانواده‌ها در حوزه جامعه‌پذیری ارزش‌ها و هنجارهای سرمایه اجتماعی به منظور بسط وجوه شناختی سرمایه اجتماعی به مثابه شاخص مؤثر بر سرمایه فرهنگی، برگزاری و حمایت از همایش‌های فرهنگی در سطوح محلی، شهری و ملی و نیز تشویق خانواده‌های به منظور شرکت در این گردهمایی‌ها در راستای کمک به فعالیت‌های دسته‌جمعی و تقویت مشارکت اجتماعی، تأکید بر اهمیت عضویت‌های چندگانه در انجمن‌های فرهنگی، ادبی، ورزشی، اولیاء مربیان و غیره به منظور بسط شبکه‌های روابط اجتماعی، مشارکت عمومی و انجمنی بالاتر و بهبود بده‌وبستان‌های اجتماعی که در بطن خود شرایط ارتقاء سرمایه فرهنگی را فراهم می‌سازند، پیشنهاد می‌گردد.

در حوزه محدودیت پژوهش، می‌توان بیان کرد که تفاوت‌های فرهنگی حاکم بر شهر تهران و ارزیابی نمونه محدودی از پدران و مردان تهرانی تعمیم‌دهی نتایج را به دیگر جوامع و شهرها محدود می‌نماید. با توجه به این‌که روش پژوهش حاضر از نوع هم‌بستگی می‌باشد؛ لذا روابط علی و معلولی را نشان نمی‌دهد و به همین دلیل برداشت علی از آن واجد اشکال می‌باشد. به همین دلیل، لازم است در تفسیر علی هم‌بستگی‌ها احتیاط نمود. داده‌های سبک تربیتی و سرمایه فرهنگی عمدتاً بر اساس پرسش‌نامه خودگزارشی جمع‌آوری شده‌اند.

سپاسگزاری

از تمامی داوران مجله پژوهش‌های جامعه‌شناسی معاصر کمال قدردانی و تشکر به عمل می‌آید.

مشارکت درصدی نویسندگان

مشارکت هر سه نویسنده در نگارش مقاله برابر بود.

تعارض منافع

با توجه به این توافق‌نامه، نویسنده مسئول مقاله از سوی دیگر نویسندگان اعلام می‌دارد که در رابطه با انتشار مقاله ارائه شده آن‌ها به شکل کامل از چالش‌های اخلاقی هم‌چون سرقت علمی/ ادبی، جعل داده و یا ارسال و انتشار دوگانه پرهیز نموده است؛ در عین حال، جهت نشر این اثر منافع تجاری وجود ندارد.

پی‌نوشت

1. Bourdieu
2. Lareau
3. Passeron
4. Iwata
5. Tan & Fang
6. Zhang & Li
7. Sullivan
8. Lyu et al.
9. Lareau & Weininger
10. Jaeger

11. Ganzeboom
12. Reitman et al.
13. Weininger & Lareau
14. Jaeger

کتابنامه

- افروز، منصوره؛ رضوی، سید حسین؛ و محمدی، زهرا، (۱۴۰۱). «تحلیل جامعه‌شناختی نقش پدر در خانواده‌های ایرانی: سرمایه فرهنگی در گذار». مجله جامعه‌شناسی ایران، ۱۲ (۴): ۱۵۰-۱۲۵.
- اکبرپورزنگانی، محمدباقر؛ زارع، حسین؛ اکرامی، محمود؛ و ملکی، حمید، (۱۳۹۵). «ارتباط ساختار اجتماعی آموزش، وضعیت اقتصادی و سرمایه فرهنگی با درگیری تحصیلی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان آموزش از دور و حضوری». فصلنامه روان‌شناسی تربیتی، ۱۲ (۴۰): ۱۰۴-۶۹.
- الهیاری‌کشکولی، مهوش، (۱۳۹۲). «بررسی رابطه سرمایه فرهنگی و وضعیت شغلی زنان سرپرست خانوار در منطقه ۱۰ تهران». پایان‌نامه کارشناسی ارشد برنامه ریزی رفاه اجتماعی، دانشگاه علامه طباطبایی (منتشر نشده).
- امیدوار طهرانی، آسیه؛ و خانی، محمد حسین، (۱۳۹۴). «تحلیل کانونی رابطه والدگری پدر و استقلال عاطفی فرزند». فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی، ۶ (۲۲): ۱۰۴-۸۷.
- امیراحمدی، رحمت‌اله؛ نوابخش، مهرداد؛ و زنجانی، حبیب‌اله، (۱۳۹۵). «بررسی نقش سرمایه فرهنگی- اجتماعی بر مشارکت شهروندان در نوسازی بافت‌های فرسوده شهری». دوفصلنامه پژوهش‌های جامعه‌شناسی معاصر، ۵ (۸): ۱۴۳-۱۲۳.
- پوررحیمی، سحر؛ کنعانی، محمدمبین؛ و حلاج‌زاده، هدا، (۱۳۹۹). «نقش سرمایه فرهنگی خانواده در سبک‌های فرزندپروری: مطالعه‌ای در میان سرپرستان خانواده‌های رشت». خانواده و پژوهش، ۱۷ (۲): ۹۷-۱۱۸.
- جعفری‌گلو، سارا، (۱۴۰۲). «بررسی جامعه‌شناختی نقش پدران بر ارتقاء سرمایه فرهنگی خانواده». پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات. (منتشر نشده).
- دوامی، آتنا، (۱۴۰۲). «نقش شیوه‌های فرزندپروری مادران، سرمایه فرهنگی خانواده و مهارت‌های اجتماعی در تربیت دختران». روان‌شناسی فرهنگی زن، ۱۴ (۵۶): ۱۰۵-۱۱۶.
- حاجی‌زاده، رؤیا؛ و رضوی دینانی، ابتسام، (۱۳۹۴). «مصرف کالاهای فرهنگی و عوامل مؤثر بر آن (مطالعه موردی جوانان ۱۸ الی ۲۹ ساله شهرستان خوی)». مطالعات جامعه‌شناسی، ۸ (۲۹): ۱۱۲-۹۳.
- حسین‌زاده، علی حسین؛ و ممبینی، محمدعلی، (۱۳۹۷). «بررسی نقش سرمایه‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی بر نابرابری آموزشی». مجله علوم تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز، ۶ (۲۵): ۲۳۲-۲۱۳.
- حسین‌پناهی، مهرداد؛ ساعی‌ارسی، ایرج؛ و ودیعه، ساسان، (۱۳۹۴). «تأثیر سرمایه اجتماعی بر سرمایه فرهنگی (مورد مطالعه: معلمان استان همدان و شهرستان‌های تابعه)». توسعه اجتماعی، ۱۰ (۲): ۱۵۷-۱۷۷.
- حسینی، سید حسن؛ و احمدی، سینا، (۱۳۹۲). «بررسی میزان سرمایه‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی خانواده و رابطه آن‌ها با گرایش والدین به تبعیض جنسیتی میان فرزندان‌شان (مطالعه موردی والدین شهرستان جوانرود)». جامعه پژوهی فرهنگی، ۴ (۳): ۵۴-۲۵.
- حسینی‌تبار، سعید؛ نوری، علی؛ و کریمی، یاسر، (۱۴۰۰). «مقایسه نقش پدر و مادر در شکل‌گیری سرمایه فرهنگی فرزندان نوجوان». پژوهشنامه جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، ۱۲ (۱): ۶۷-۴۵.
- حقیقتیان، منصور، (۱۳۹۳). «سرمایه فرهنگی و بازتولید بین نسلی: تأثیر سرمایه فرهنگی والدین بر موفقیت تحصیلی فرزندان در شهر اصفهان». مطالعات میان فرهنگی، ۹ (۲۱): ۷۰-۵۳.
- حیدری‌گرچی، خدیجه؛ جباری، نگین؛ و محمدکوچکی، قربان، (۱۴۰۱). «بررسی رابطه سرمایه فرهنگی با میزان کاربست راهبردهای مطالعه و یادگیری دانشجویان علوم پزشکی گرگان». نشریه راهبردهای توسعه در آموزش پزشکی، ۲: ۹-۱۷.

- خدایی، ابراهیم، (۱۳۸۷). «بررسی رابطه سرمایه اقتصادی و فرهنگی والدین دانش آموزان با احتمال قبولی آن‌ها در آزمون سراسری سال تحصیلی ۱۳۸۵». فصلنامه انجمن آموزش عالی ایران، ۴: ۲۲-۱.
- رضوان خواه، مهناز، (۱۳۸۸). «رابطه مفهوم خود، ساختار خانواده و نگرش به عملکردهای تربیتی والدین در نوجوانان». مطالعات تربیتی و روان‌شناسی، ۱۰ (۳): ۱۶۶-۱۷۷.
- رویین تن، مریم؛ علیزاده، غلامعلی؛ رویین تن، پروانه؛ و رویین تن، زینب، (۱۴۰۱). «پیش بینی عملکرد تحصیلی دانش آموزان توسط سرمایه فرهنگی خانواده و کیفیت زندگی». مطالعات رهبری، ۴ (۱): ۵۰-۳۷.
- زارع‌شاه‌آبادی، اکبر؛ و طاهر، مریم، (۱۳۹۲). «مطالعه بین نسلی الگوی مصرف کالاهای فرهنگی در بین دختران و مادران شهر یزد». مطالعات راهبردی زنان، ۱۶ (۶۱): ۲۳۱-۱۸۹.
- سپهرنیا، رزیتا؛ دلاور، علی؛ و صالحی امیری، سیدرضا، (۱۳۹۴). «رابطه آموزش با ارتقاء سرمایه فرهنگی در ایران». فصلنامه روان‌شناسی تربیتی، ۱۱ (۳۸): ۱۱۲-۸۵.
- شالچی، وحید، (۱۳۸۶). «سبک زندگی جوانان کافی شاپ». فصلنامه تحقیقات فرهنگی، ۱ (۱): ۹۳-۱۱۵.
- صفایی موحد، سعید؛ و بهادری، بهناز، (۱۳۹۷). «بررسی تأثیر فرهنگ مدرسه و سرمایه فرهنگی خانواده بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان». مدیریت و برنامه‌ریزی در نظام‌های آموزشی، ۱۱ (۲۱): ۱۵۸-۱۲۷.
- فاتقی، سحر؛ و باینگانی، بهمن، (۱۳۹۹). «ثروت فرهنگی؛ مکملی برای نظریه سرمایه فرهنگی در جوامع چندفرهنگی». فرهنگ رسانه، ۹ (۳۵): ۷۶-۵۵.
- علی بابایی، یحیی؛ و باینگانی، بهمن، (۱۳۸۸). «بررسی میزان تأثیر سرمایه‌های اقتصادی و اجتماعی بر سرمایه فرهنگی (مطالعه جوانان شهرستان پاوه)». فصلنامه انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات، ۶ (۱۸): ۱۱۳-۸۶.
- عابدی، ملیحه؛ لاریجانی، مهسا؛ و مدرس قرچه‌داغی، سارا، (۱۳۹۸). «مطالعه جامعه‌شناختی تأثیر سرمایه فرهنگی مادران بر ازدواج موفق دختران (مورد مطالعه: زنان متأهل شهر تهران)». مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، ۴۶: ۳۱۹-۳۰۵.
- کلانتری، عبدالحسین؛ و نسیم‌افزا، اعظم، (۱۳۹۲). «بررسی و مقایسه ذائقه فرهنگی در کلان شهرها، شهرها و روستاها». مطالعات توسعه اجتماعی - فرهنگی، ۳: ۱۷۹-۱۵۳.
- کلمن، جیمز، (۱۳۹۰). بنیادهای نظریه اجتماعی. تهران: نی
- متقی، زینب؛ حقیقتیان، منصور؛ و اسماعیلی، رضا، (۱۴۰۰). «رابطه بین سرمایه‌های اجتماعی و فرهنگی والدین با مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دوره متوسطه اول شهرضا (۹۷-۹۸)». مطالعات فرهنگ - ارتباطات، ۲۲ (۵۵): ۱۷۶-۱۵۳.
- مرکز آمار ایران، (۱۴۰۰). گزارش سالانه مشارکت فرهنگی خانوار. تهران: انتشارات مرکز آمار ایران.
- میرزابیگی، حسنعلی، (۱۳۹۳). «در جستجوی مدل برنامه‌دستی برای رشد سرمایه فرهنگی خانواده و موفقیت تحصیلی فرزندان». دوفصلنامه نظریه و عمل در برنامه‌دستی، ۲ (۴): ۱۱۰-۸۵.
- نجفی، مهدی؛ قدیمی، بهرام؛ محمداسماعیل، صدیقه؛ باصری، علی؛ و علی‌پوردرویشی، زهرا، (۱۴۰۱). «سرمایه فرهنگی و ذائقه مصرف کتاب درمیان شهروندان شهر تهران». مطالعات فرهنگ - ارتباطات، ۲۳ (۶۰): ۲۶۱-۲۳۹.
- نواح، عبدالرضا؛ باقری، معصومه؛ بوداقتی، علی؛ و عیسی منش، قاسم، (۱۴۰۰). «سرمایه و معنا: مطالعه جامعه‌شناختی تأثیر سرمایه اجتماعی بر معناداری زندگی (مورد مطالعه: کارکنان شرکت فجر انرژی خلیج فارس)». پژوهش‌های جامعه‌شناسی معاصر، ۱۰ (۱۸): ۲۴۱-۲۰۹.
- نوروزی، احمد؛ و رضوان فر، حمید، (۱۳۹۸). «نقش پدر در انتقال سرمایه فرهنگی به فرزندان: مطالعه‌ای کیفی در تهران». فصلنامه مطالعات فرهنگی اجتماعی ایران، ۲۳ (۳): ۱۱۲-۸۹.
- وثوقی اصل، اصغر، (۱۴۰۲). «بررسی رابطه سرمایه (اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی) و امنیت و احساس امنیت زنان سرپرست خانوار در شهر تهران». رساله دکتری تخصصی در رشته جامعه‌شناسی، دانشگاه آزاد واحد گرمسار (منتشر نشده).

- ولایتی، رقیه؛ ابراهیم‌پور، داود؛ علیزاده‌اقدم، محمدباقر؛ و عباسزاده، محمد، (۱۴۰۰). «تأثیر سرمایه‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی بر ساختار توزیع قدرت در خانواده». *تغییرات اجتماعی - فرهنگی*، ۱۸ (۶۹): ۱۸۱-۲۰۶.

References

- Alahiyari Kashkooli, M., (2013). "Investigating the relationship between cultural capital and the employment status of female heads of households in District 10 of Tehran". Master's thesis in Social Welfare Planning, Allameh Tabatabaei University. (In Persian)
- Abedi, M., Larijani, M. & Modares Gharche Daghi, S., (2020). "A Sociological Study on the Effect of Mother's Cultural Capital on Successful Marriage of their Daughters (Case Study: Married Women in Tehran)". *Strategic Studies on Youth and Sports*, 18(46): 305-319. (In Persian)
- Alibabaei, Y. & Bayangani, B., (2010). "Economic Capital and Social Capital Affecting Cultural Capital Studying Youths in Paveh County". *Cultural Studies & Communication*, 6(18): 87-113. (In Persian)
- Akbarpour Zangalani, M. B., Zare, H., Ekrami, M. & Maleki, H., (2016). "The Relationship between Educational Social Structures, Socio-Economic Status and Cultural Capital of Family with Academic Engagement and Academic Achievement of Traditional and Distance Education Students". *Educational Psychology*, 12(40): 69-104. <https://doi.org/10.22054/jep.2016.5525> (In Persian)
- Amirahmadi, R., Navabakhsh, M. & Zanjani, H., (2016). "The role of Cultural Capital in Participation of citizens into Renovation of old texture Constructions Case Study: Mashhad city". *Two Quarterly Journal of Contemporary Sociological Research*, 5(8): 123-143. <https://doi.org/10.22084/csr.2016.1649> (In Persian)
- Baumrand, D., (1991). "The influence of parenting style on adolescent competence and substance abuse use". *Journal of Early Adolescence*, 11 (1): 56-95.
- Bourdieu, P., (1986). "The Forms of Capital". in: J. Richardson (ed.) *Handbook of Theory and Research for Sociology of Education*, N. Y. Greenwood Press.
- Coleman, J., (2011). *Foundations of Social Theory*. Tehran: Ney.
- Davami, A., (2023). "The Role of Mother's Parenting Style, Family's Cultural Capital and Social Skills in Educating the Girls". *Woman Cultural Psychology*, 14 (56): 105-116. <https://doi.org/10.22034/jwcp.2023.705619> (In Persian)
- Faeghi, S. & Bayangani, B., (2020). "Cultural wealth; A complement to the theory of cultural capital in Plural Societies". *Society Culture Media*, 9(35): 55-76. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.38552322.1399.9.35.3.9> (In Persian)
- Hajizadeh, R. & Razavi Dinani, E., (2016). "Consumption of cultural goods and effective factors on it Case study: youngsters 18 to 29 in Khoy". *Sociological studies*, 29 (8): 93-112. <https://sanad.iau.ir/fa/Journal/jss/Article/525194?jid=525194> (In Persian)
- Haghghian, M., (2014). "Cultural Capital and Intergenerational Reproduction: The Effect of Parents' Cultural Capital on Children's Academic Success in Isfahan City". *Intercultural Studies*, 9 (21): 53-70. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.17358663.1393.9.21.3.2> (In Persian)

- Heidari Gorgy, K., Jabbari, N. & Koochaki, G. M., (2014). "The Study of the relationship between cultural capital with Students' Learning and Study Strategies in Golestan University of Medical Sciences". *DSME*, 1 (2): 9-17. <http://dsme.hums.ac.ir/article-1-58-fa.html> (In Persian)
- Hosseini, S. H. & Ahmadi, S., (2016). "An investigation into the relationship between cultural capital and gender discrimination". *Journal of Social Problems of Iran*, 7(1): 27-56. <https://doi.org/10.22059/ijsp.2016.60188> (In Persian)
- Hosseinzadeh, A. & Mombeini, M., (2019). "Study the role of cultural, social, and economic capital on educational inequality 2". *Journal of Educational Sciences*, 25(2): 213-232. <https://doi.org/10.22055/edus.2019.28416.2740> (In Persian)
- Hossein Panahi, M., Saeiarasi, I. & Vadiea, S., (2016). "The Effects of Social Capital on the Cultural Capital (Case Study: Teachers of Hamadan Province & Its City)". *Quarterly Journal of Social Development (Previously Human Development)*, 10(2): 157-177. <https://doi.org/10.22055/qjsd.2016.11948> (In Persian)
- Huang, X., (2019). "Understanding Bourdieu-Cultural Capital and Habitus". *Review of European Studies*, 11(3): 35-49. <https://doi.org/10.5539/res.v11n3p45>
- Iwata, H., (2003). "A Concept Analysis of the Role of Fatherhood: A Japanese Perspective". *J. Transcult Nurs*, 14 (4): 297-304. <https://doi.org/10.1177/1043659603256456>
- Jaeger, M. M., (2009). "Equal access but unequal outcomes: cultural capital and educational choice in a meritocratic society". *Social Forces*, 87: 1943-1971. <https://doi.org/10.1353/sof.0.0192>.
- Kalantari, A. & Nasimafza, A., (2014). "Investigation and Comparing Cultural Taste among Metropolitans, Cities and Villages". *Scds*, 2 (3): 153-179. <https://journals.sabz.ac.ir/scds/article-1-57-fa.html>. (In Persian)
- Khodai, E., (2008). "Investigating the relationship between students' parents' economic and cultural capital and their probability of passing the national exam in the academic year 2006". *Quarterly Journal of the Iranian Higher Education Association*, 1 (4): 65-84. (In Persian)
- Lareau, A., (2003). *Unequal childhoods: Class, race, and family life*. University of California Press. <https://doi.org/10.1525/9780520949904>.
- Lareau, A. & Weininger, E.B., (2018). "Cultural capital in educational research: A critical assessment". *Theory and Society*, 47(3): 321-348. <https://doi.org/10.1007/s11186-018-9317-7>
- Lyu, K., Lyu, C., Li, J. & Shughri, G., (2019). *Parental Involvement Contributes to Family Cultural Capital in J District in Shanghai*. 1-20. <https://doi.org/10.4018/978-1-5225-9108-5.ch025>
- Masoudi, H., khorasani, M. M. & Noghani, M., (2015). "The effects of fathering role on religious education of children among Mashhadi families". *Journal of Islamic Education*, 10(20): 135-155. (In Persian)
- Mirzabeigi, M., (2015). "In search of a curriculum planning model for the development of family's cultural capital and academic success of children". *Theory and Practice in the Curriculum*, 2(4): 85-110. (In Persian)
- Motaghi, Z., Haghigatian, M. & Esmaeli, R., (2021). "The Relationship between Parents' Social and Cultural Capital and Junior High School Students' Social Skills in Shahreza (2017-2018)". *Journal*

of *Culture-Communication Studies*, 22(55): 153-176. <https://doi.org/10.22083/jccs.2020.221322.3024> (In Persian)

- Najafi, M., Ghadimi, B., Mohammadesmaeil, S., Baseri, A. & Alipour darvishi, Z., (2022). "Cultural Capital and Cultural taste of Book Consumption Among the Citizens of Tehran". *Journal of Culture-Communication Studies*, 23(60): 239-260. <https://doi.org/10.22083/jccs.2021.283593.3368> (In Persian)

- Navah, A., Bagheri, M., Boudaghi, A. & Isamanesh, G., (2021). "Capital and Meaning: A Sociological Study of the Impact of Social Capital on the Meaning of Life (Case Study: Employees of Fajr Persian Gulf Energy Company)". *Two Quarterly Journal of Contemporary Sociological Research*, 10(18): 209-241. <https://doi.org/10.22084/csr.2021.23634.1923> (In Persian)

- Niazi, M. & Karkonan, M., (2007). "A Sociological Study of the Relationship between Cultural Capital and Social Identity of Youths". *National Studies Journal*, 8(31): 57-80. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.1735059.1386.8.31.3.1> (In Persian)

- Omidvar tehrani, A. & Hosein Khani, M., (2015). "Canonical Correlation between Fathering and Emotional Autonomy". *Counselling and psychotherapy culture*, 6 (22): 87-10. <https://doi.org/10.22054/qccpc.2015.4210> (In Persian)

- Pourrahimi, S., Kan'ani, M.A. & Hallajzadeh, H., (2020). "The Effects of Family Cultural Capital upon Parenting Styles: A Study among Heads of Household in Rasht". *QJFR*, 17 (2): 97-118. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.26766728.1399.17.2.5.9>. (In Persian)

- Reitman, D., Rhode, P. C., Hupp, S. D. A. & Altobello, C., (2002). "Development and validation of the Parental Authority Questionnaire-Revised". *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 24(2): 119-127. <https://doi.org/10.1023/A:1015344909518>

- Rezvankhah, M., (2010). "The Relations among Self-Concept, Family Structure". *Foundations of Education*, 10(3): 177-196. <https://doi.org/10.22067/fe.v10i3.2399> (In Persian)

- Roeinton, M., Alizadeh, G., Roeinton, P. & Roeinton, Z., (2022). "Predicting Students' Academic Performance by Family Cultural Capital and Quality of Life". *Leadership Studies*, 4 (1): 37-50. (In Persian)

- Safae Movahed, S. & Bahadori, B., (2018). "The Effect of School Culture and Family's Cultural Capital on Students' Academic Performance". *Journal of Management and Planning In Educational System*, 11(2): 127-158. (In Persian)

- Sepehrnia, R., Delavar, A. & Salehi Amiri, S. R., (2015). "Study of the relationship between education and promotion of cultural capital in Iran". *Educational Psychology*, 11(38): 1-28. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.24235261.1397.11.2.6.9> (In Persian)

- Shalchi, V., (2008). "Coffee Shop Youth Lifestyle". *Journal of Iranian Cultural Research*, 1(1): 93-115. <https://doi.org/10.7508/ijcr.2008.01.004> (In Persian)

- Statistical Center of Iran, (2021). *Annual Report on Household Cultural Participation*. Tehran: Statistical Center of Iran Publications. (In Persian)

- Sullivan, A., (2020). "Cultural capital, fatherhood and child outcomes". *British Journal of Sociology of Education*, 41(5): 678-695. <https://doi.org/10.1080/01425692.2020.1755228> (In Persian).

- Sulis, I., Porcu, M. & Pitzalis, M., (2011). “Scaling the Latent Variable Cultural Capital via Item Response Models and Latent Class Analysis”. In: B. Fichet, D. Piccolo, R. Verde, & M. Vichi (Eds.), *Classification and multivariate analysis for complex data structures* (pp. 271-279), Berlin: Heidelberg: springer berlin Heidelberg.
- Tan, G. & Fang, Z., (2023). “Family social and cultural capital: an analysis of effects on adolescents’ educational outcomes in China”. *The Journal of Chinese Sociology*, 10 (1): 21-45. <https://doi.org/10.1186/s40711-023-00200-w>
- Velayati, R., Ebrahimpoor, D., Alizadeagdam, M. & Abaszadeh, M., (2021). “The relationship between social, cultural and economic capital and the structure of power distribution in the family”. *Journal of Socio-Cultural Changes*, 2 (18): 180-206. <https://doi.org/10.30495/jsc.2021.688241> (In Persian)
- Vosoughi Asl, A., (2023). “Investigating the relationship between capital (social, economic and cultural) and security and the sense of security of female heads of households in Tehran”. dissertation for a PhD degree in sociology, Azad University, Garmsar Branch. (In Persian)
- Weininger, E. B. & Lareau, A., (2009). “Paradoxical pathways: An ethnographic extension of Kohn’s findings on class and childbearing”. *Journal of Marriage and Family*, 71(3): 680-695. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2009.00626.x>
- Zhang, Y. & Li, X., (2021). “Fathers’ cultural capital and children’s education in China and Iran”. *Comparative Education Review*, 65(2): 234-256. <https://doi.org/10.1086/713145>
- Zareshahabadi, A. & Taher, M., (2013). “Intergenerational survey of cultural consumption Pattern between mothers and daughters in yazd”. *Women's Strategic Studies*, 16(61): 189-231. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.20082827.1392.16.61.6.2> (In Persian)